

LUNDS
UNIVERSITET

Lunds Universitet
Statsvetenskapliga Institutionen
Handledare: Johanna Von Bahr
STVA22

Att erkänna ett förtryck eller begränsa ett fritt val?

En diskursanalys av Amnesty Internationals policy av köp och försäljning av sexuella tjänster utifrån två feministiska perspektiv

Clara Reich Zackrisson & Moa Hall

Abstract

This essay is a descriptive discourse analysis about Amnesty International's policy of the trade with sexual services. The aim is to problematize Amnesty International's policy on 'state obligations to respect, protect, and fulfill the human rights of *sex workers*'. The analysis is based on two theoretical perspectives, liberal feminist and radical feminism, to examine the policy from different points of view and further evaluate different perspectives on women's rights. The methodology is a WPR-text analysis, which focuses on the problematization, what underlies the representation of the 'problem' and what is left unproblematic. The analysis shows that Amnesty International bases its problematization and position from a liberalfeminist perspective, which can be criticized from radicalfeminist theory. The conclusion is further that trade with sexual services can be understood in several ways depending on the assumptions and position one takes.

Keywords: Non-governmental organization (NGO), Amnesty International, Liberal feminism, Radical feminism, Prostitution, Sex worker, Sex trade

Antal ord: 9256

Innehållsförteckning

1. Inledning

- 1.1 Bakgrund
- 1.2 Syfte och frågeställningar
- 1.3 Definitioner
- 1.4 Tidigare forskning

2. Metod och material

- 2.1. Diskursanalys
- 2.2 Material
  - 2.2.1 Amnesty International
  - 2.2.2 Amnesty International Policy
  - 2.2.3 Avgränsningar

3. Feminism som teoretiska perspektiv

- 3.1 Feminism
- 3.2 Liberalfeminism
- 3.3 Radikalfeminism

4. Analys

- 4.1 1. Vad är 'problemet' som representeras?
- 4.2 2. Vilka förutsättningar och antaganden ligger till grund för denna framställning av 'problemet'?
- 4.3 3. Vad utelämnas i denna problem framställning? Kan problemet ses utifrån ett alternativt synsätt?

5. Avslutande reflektioner

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Köp och försäljning av sexuella tjänster går långt tillbaka i tiden och återfinns än idag runt om i hela världen. Både köp och försäljningen sker bland människor från olika livssituationer och kan ta sig uttryck i diverse former, på gator, bordeller eller genom digitala plattformar.¹ Enligt en rapport av Fondation Scelles involverar köp och försäljning av sexuella tjänster omkring 40-42 miljoner människor runt om i världen. Olika åldrar och kön är representerade i båda roller, men ungefär 80% av de som säljer sex är kvinnor mellan 13-25 år medan majoriteten av köparna är män. Statistik visar också att cirka 90% av de som säljer sex är beroende av en hallick, vilket oftast innebär hot, våld och olika former av maktmissbruk.² Den totala industrin av handel med sexuella tjänster omsätter omkring 186 miljarder US-dollar per år.³ Inom den globala debatten finns det många olika ståndpunkter kring köp och försäljning av sexuella tjänster. För det första handlar det om hur verksamheten bör benämnas, där det finns olika begrepp som *prostitution*, *sex workers* och *sex trade*. För det andra handlar det om kopplingen till mänskliga rättigheter, där fokus antingen ligger på rättigheter för de som säljer sex eller att sex köpet är en människorättskränkning i sig med en nära koppling till människohandel. För det tredje kretsar debatten kring hur frågan bör hanteras lagligt, där det framförallt finns fyra olika ställningstagande; fullständig kriminalisering, delvis kriminalisering, legalisering och avkriminalisering.⁴

Å ena sidan existerar en global rörelse där flera internationella organisationer menar att avkriminalisering av sexarbete är en fråga om mänskliga rättigheter. Internationella organisationer såsom Amnesty International använder begreppet *sex workers* och menar att frivilligt kommersiellt utbyte med sexuella tjänster bland vuxna är kopplat till den mänskliga rätten till personlig autonomi och integritet. I Amnesty International policy 'to protect the human rights of sex-workers' förespråkar Amnesty International avkriminalisering eftersom det skulle maximera *sexarbetares* rättigheter, och främja deras hälsa, säkerhet och rätt till sjukvård.⁵ Denna ståndpunkt har fått globalt stöd, från bland annat WHO, UNAIDS, GAATW, Human Rights Watch och The Global Network of Sex Work Projects.⁶ UN Women har dock fått kritik när de tog ställning i frågan och intar istället en neutral position kring lagstiftning och användningen av begreppen *prostitution* eller *sex work*.⁷ Å andra sidan har flera civila och lokala organisationer motsatt sig ståndpunkten att avkriminalisera sexhandeln och menar att det skulle leda till ökat våld mot redan utsatta personer, som till stor del är kvinnor. Den

---

¹ Birgitta Melén & Yvonne Svanström, *Prostitution*. Nationalencyklopedin.

² Fondation Scelles, *Sexual Exploitation: Prostitution and Organized Crime*, Economica Ed., 2012.

³ Havocscope, *Prostitution: Prices and Statistics of the Global Sex Trade*, Havocscope Books, 2015.

⁴ Encyclopaedia Britannica, *Would Legal Prostitution Better Protect Prostitutes from Violence?*, 2018.

⁵ Amnesty International, *Amnesty International publishes policy and research on protection of sex workers' rights*, 2016.

⁶ Human Rights Watch, *Why Sex Work Should Be Decriminalized*, 2019.

⁷ Barbara Crossette, *UN Women Declares Its Neutrality in the Sex Trade Debate*, PassBlue, 2019.

internationella kvinnorättsorganisationen Equality Now, menar att sexhandel och sexköp snarare kränker kvinnors rätt till hälsa, säkerhet, lika möjligheter och att leva ett liv utan våld och diskriminering.⁸ Coalition Against Trafficking in Women (CATW) definierar *prostitution* som förnedrande och förödmjukande för kvinnan som sexuellt utnyttjas och att hennes grundläggande rättigheter kränks när hon köps och säljs som en vara. CATW, menar också att den globala rörelsen för avkriminalisering och främja begreppet *sex work* har fått betydande ekonomiskt stöd, vilket gör det svårare för små organisationer, som är emot avkriminalisering, att få internationell uppmärksamhet.⁹

Fullständig kriminalisering är den mest använda strategin för reglering, som innebär att säljaren, köparen och alla övriga berörda tredje parter kan få straffrättsliga påföljder. Detta gäller bland annat i Kina, Ryssland och flertal länder i Afrika samt i vissa delstater i USA.¹⁰ *Delvis kriminalisering* innefattar den lagstiftning som refereras till som 'Den nordiska modellen', som gäller i Sverige, Norge och Island, vilket innebär lagstadgat förbud att köpa sexuella tjänster men att det inte är straffbelagt att sälja.¹¹ *Legalisering* innebär istället att alla eller vissa aspekter av sexarbete är tillåtna, vilket bland annat gäller i Sydamerika, Australien, och flera länder i Europa. Ett exempel på legalisering är Red Light District i Nederländerna, där alla delar tillåts ifall de är registrerade hos regeringen. *Avkriminalisering* innebär istället att ingen av parterna kriminaliseras och att det inte ska finnas några begränsningar i vem som kan delta. Nya Zeeland var det första landet som införde fullständig avkriminalisering.¹² Amnesty International blev därefter en del av en global rörelse som begärde att alla länder bör avkriminalisera *sex work*. Denna globala debatt skapar en diskurs som Amnesty International befinner sig i, vilken vi ämnar analysera.

1.2 Syfte och frågeställning

Denna uppsats syftar till att undersöka hur en inflytelserik icke-statlig organisation (NGO), Amnesty International, diskuterar och problematiserar handel med sexuella tjänster.¹³ Studien har en beskrivande ansats och tanken är att jämföra två olika inriktningar, liberal- och radikalfeminism, för att kunna betona nyanser inom den feministiska teorin. Vår utgångspunkt är att världen inte är objektiv och att språk påverkar hur vi uppfattar, skapar och upprätthåller diverse samhällsfrågor. Språket konstruerar värderingar, normer, synsätt och maktdynamiker som tar sig uttryck inom olika diskurser.¹⁴ Av den anledningen är det av intresse att undersöka en av världens största

---

⁸ Barbara Crossette, *UN Women Is Criticized for Appearing to Take Sides on Decriminalizing 'Sex Work'*, PassBlue, 2019.

⁹ Ally-Marie Diamond, *Busting 16 myths about the sex trade*, 2020.

¹⁰ Rebecca Smith Hayes & Zahra Shekarkhar, *Why Is Prostitution Criminalized? An Alternative Viewpoint on the Construction of Sex Work*. Contemporary Justice Review, 2010.

¹¹ SFS 1962:700. Brottsbalk 6:11

¹² Encyclopaedia Britannica, *Countries and Their Prostitution Policies*, 2018.

¹³ NGOs kan vara utformade på olika sätt och därmed benämnas olika. Människorättsorganisationer är en form av NGO, vilket är kategorin Amnesty faller under.

¹⁴ Göran Bergström & Linda Ekström, *Tre diskursanalytiska inriktningar*; i Göran Bergström & Kristina Boréus (red.). *Textens mening och makt : metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, 2018. s. 255.

människorättsorganisation och dess eventuella inflytande på den internationella debatten kring handeln av sexuella tjänster. Syftet med arbetet är således att undersöka Amnesty Internationals diskursiva inflytande genom dess problematisering av köp och försäljning av sexuella tjänster. Detta görs genom att granska Amnesty Internationals policydokument utifrån en diskursanalys med hjälp av Carol Bacchis "*Whats the problem-ansats*" (WPR). Genom en WPR-ansats, med utgångspunkt i de feministiska teorierna, vill vi belysa att det inte finns *ett* sätt att betrakta ett visst samhällsproblem och synliggöra tolkningar av en viss problemrepresentation.¹⁵ WPR-frågorna berör explicita delar som terminologi, men även implicita delar kring vad som antas eller undanhålls. Detta underlättar för att redogöra Amnesty Internationals ståndpunkt och i sin tur hur de bidrar till en viss diskurs. Fokus i denna studie kommer således inte vara att diskutera eller värdera orsaker eller konsekvenser av sexuella tjänster i sig, utan utgångspunkten är att undersöka hur Amnesty International framställer ämnet. Vi använder oss av Amnesty Internationals policy '*to protect the human rights of sex-workers*' som tar ställning för fullständig avkriminalisering av försäljningen av sexuella tjänster.¹⁶ Detta blir i sin tur relevant att analysera utifrån ett liberal- och radikalfeministiskt perspektiv, eftersom sexuella tjänster ofta relateras till kvinnors rättigheter. Vi kommer använda följande frågeställning som vägledning:

- *Hur problematiserar Amnesty International sex trade och på vilket sätt skiljer sig liberal- och radikalfeminism i tolkningen av Amnesty Internationals policy?*

1.3 Definitioner

Det råder oenighet kring vad för benämning och terminologi som bör användas för att beskriva handeln med sexuella tjänster. Flera internationella aktörer, stater och icke-statliga organisationer, använder olika begrepp i protokoll, debatter och rapporter. Begreppen kopplade till handeln är politiserade vilket gör det svårt att inta en neutral ställning i benämningen och användningen.¹⁷

Prostitution

Ordet *prostitution* härstammar från latinets 'pro-stituere', som betyder att "att offentligt ställa ut". Idag inrymmer begreppet olika grundantaganden och har bland annat kritiserats för att marginalisera eller stigmatisera personer som säljer sex. Begreppet anses även nedsättande eftersom *prostituerad* syftar till vad någon 'är' snarare än att personen 'gör' något, som att sälja sex, och har vidare kopplats samman till kriminell handling.¹⁸

---

¹⁵ Bergström & Ekström, *Tre diskursanalytiska inriktningar*, s. 271-272.

¹⁶ Amnesty International, *Amnesty International publishes policy and research on protection of sex workers' rights*, 2016.

¹⁷ Kate Lister, *Sex workers or prostitutes? Why words matter*, 2017.

¹⁸ Barbara Crossette, *Prostitution: A Word That UN Women Does Not Want to Hear*, Passblue, 2015.

Sex work och Sex workers

Sex workers som kan översättas till sexarbetare är också ett omtvistat begrepp. Amnesty International har valt att använda begreppet *sex workers*, och definierar detta som utbytet av sexuella tjänster mellan samtyckande vuxna mot någon form av ersättning. Begreppet förutsätter dock att försäljning av sex endast innefattar samtyckande vuxna, vilket vi anser kan vara ett problematiskt antagande.¹⁹

Sex trade

En alternativ benämning till *prostitution* och *sex workers* skulle kunna vara sex trade. Vi definierar sex trade som en handling då sexuella tjänster tillhandahålls i utbyte mot betalning. Begreppet beskriver både handlingen och industrin där sexuella tjänster utbyts, istället för att värdera individen som utför tjänsten. Vi anser således att begreppet är bättre lämpat för att inta en någorlunda neutral ställning. Vidare har vi valt det engelska ordet 'sex trade' istället för 'sexhandel', på grund av eventuell förknippning med människohandel för sexuella ändamål, även så kallad sex trafficking.²⁰ Begreppen *prostitution* eller *sex trade* kommer att kursiveras när de används i samband med Amnesty Internationals policy, tidigare forskning eller i anslutning till de feministiska teorierna och när det istället är våra egna ord används begreppet sex trade.

1.4 Tidigare forskning

Presentationen av tidigare forskning syftar till att ge en övergripande uppfattning av forskningsläget samt beskriva hur vår studie kan bidra till framtida forskning. Cynthia Cole Robinson är en av de som har forskat kring sex trade utifrån olika feministiska teorier. Hon har samlat studier och statistik om sex trade och vilka missförstånd som cirkulerar kring ämnet.²¹ Fokus ligger på de stereotypiska föreställningar som finns kring att alla kvinnor börjar sälja sex av fri vilja. Genom detta antagandet förbises sociologiska, psykologiska och utbildningsfaktorer som ligger till grund om varför en person börjar sälja sex. Statistik som presenteras visar att mer än hälften av kvinnorna som arbetar inom sex trade har blivit utsatta för fysiskt eller psykiskt våld eller är uppvuxna i dysfunktionella familjer. Vidare presenterar Robinson en studie som rapporterar att 88% av de verksamma inom sex trade lever i extrem fattigdom. Robinson ifrågasätter därmed den fria viljan eftersom personers erfarenheter kan spela roll i involvering av sex trade. Hon nämner även att majoriteten börjar sälja sex innan vuxen ålder vilket gör att försäljning av sex snarare innebär en exploatering av barn och ungdomar än ett frivilligt val. I och med denna statistik anser Robinson att sex trade inte är ett väl genomtänkt beslut av vuxna utan ett försök till överlevnad av utsatta ungdomar. Robinson menar att det är problematiskt

---

¹⁹ Amnesty Sverige, *Sammanfattning av Amnesty International Policy om staters ansvar för att respektera, skydda och uppfylla mänskliga rättigheter för de som säljer sex.*

²⁰ Cambridge Dictionary, *Sex trade*, Cambridge University Press, 2021.

²¹ Robinson utgår från studier att majoriteten av individerna inom sex trade är kvinnor och därför skriver hon ut "kvinnan" och "hon" i sin forskning. Detta antagande fortsätter vi med i resterande del och använder liknande terminologi, dock är vi medvetna om att män även är representerade inom sex trade.

när feministiska teorier diskuterar ämnet utifrån vuxnas fria vilja och inte tar med i beräkningen att många börjar sälja sex i ung ålder eller att majoriteten av personer som är involverade i industrin har bakgrunder av utsatthet.²²

Det har även gjorts diskursanalys tidigare som har handlat om internationellt samarbete där *sex workers* diskuterades under förhandlingarna av FN:s protokoll om trafficking, och hur människorättsorganisationer påverkade detta policybeslutet. Forskningen ämnade att undersöka hur diskussionerna utarbetades under förhandlingarna samt uppkomsten, formuleringen och konstruktionen av tongivande begrepp som samtycke, legalisering och brott mot mänskliga rättigheter i anknytning till *sex workers* och trafficking. Resultatet var att debatten präglades av en skild syn på kriminalisering, avkriminalisering, innebörden av begreppet samtycke samt synen på ett fritt val och kvinnans kropp, där NGOs var tongivande i förhandlingen.²³

Hanh och Holzscheiter bidrar till annan tidigare forskning som har undersökt NGOs diskursiva makt och dess påverkan på internationella institutioner utifrån barnarbete och *prostitution*. Deras argument är att NGOs makt och legitimitet är beroende av deras roll som företrädare för marginaliserade samhällsgrupper. För att kunna stärka sin egen position och legitimitet kan vissa samhällsgrupper bli exploaterade av diskurser om utsatthet och offerskap. Syftet med studien är att visa att NGOs skapar både identiteter, agendor och strategier som gynnar dem själva och inte alltid de marginaliserade grupper som de påstår sig förespråka. Ifall de "förtryckta" som NGOs påstår sig representera börjar stå upp för sig själva och motsätter NGOs positioner, kan konflikter skapas. I den globala diskursen kring *prostitution* har man ibland markerat individerna inom yrket som "offer", och detta är något vissa som säljer sex inte instämmer med. Forskarna ämnar inte applicera en normativ grund och benämna NGOs som "bra" eller "dåliga". De ämnar ge en empirisk insikt av NGOs diskursiva makt som finns för att säkra sin legitimitet i den internationella sfären. Utifrån de två fallstudierna visade det sig att många NGOs skiljde sig mellan att godkänna diskurser av offer, marginalisering och utsatthet, och den globala representationen för att tysta offer vars mänskliga rättigheter inskränks med grundläggande principer och emancipation.²⁴ Gällande mer specifika studier om Amnesty Internationals makt och inflytande se exempelvis Clark (2001)²⁵ eller Wong (2008)²⁶.

---

²²Cynthia Cole Robinson, *Chapter two: Feminist Theory and Prostitution*, 2007, s 23-25.

²³ Jo Doezeema, *Now you see her, now you don't: Sex workers at the UN trafficking protocol negotiations*, 2005.

²⁴ Kristina Hahn & Anna Holzscheiter, *The Ambivalence of Advocacy: Representation and Contestation in Global NGO Advocacy for Child Workers and Sex Workers*, 2013.

²⁵ Ann Marie Clark, *Diplomacy of Conscience: Amnesty International and Changing Human*, Princeton N.J: Princeton University Press, 2001.

²⁶ Wendy H. Wong, *Centralizing principles : how Amnesty International shaped human rights politics through its transnational network*, University of California, 2008.

Den tidigare forskning visar att NGOs inflytande och makt över diskurser i samhället har påverkan i hur de utvecklas. Det är därmed väsentligt att undersöka hur frågor problematiseras, skapas och upprätthålls. I och med att frågan kring sexuella tjänster är så pass omtvistad tyder det på ett behov av ytterligare forskning som problematiserar sex trade och dess diskurs. En undersökning av Amnesty Internationals policyrapport är således av betydelse och kan bidra med såväl inom som utomvetenskaplig relevans.

2. Metod och material

2.1 Diskursanalys

Denna uppsats är en beskrivande diskursanalys med fokus på människorättsorganisationen Amnesty International och en granskning av deras policydokumentet som representerar organisationens ståndpunkter inom sex trade.²⁷ I syfte att besvara hur Amnesty Internationals policy problematiserar sex trade görs en diskursanalys med hjälp av Carol Bacchis "*What is the problem represented to be*"-ansats (WPR-ansats). Vi tolkar diskurs som en kombination av språk, sociala praktiker och maktrelationer. Vår teoretiska utgångspunkt är således ett konstruktivistiskt synsätt på världen, där det inte finns något självklart sätt att betrakta ett visst samhällsfenomen. Det finns följaktligen flera sätt att begripliggöra och problematisera diverse frågor. Vår uppfattning är att oavsett ställningstagande i frågan om sex trade, kretsar diskursen i stor utsträckning kring de som säljer sex, där majoriteten är kvinnor. Den ena sidan fokuserar på kvinnors rättigheter i relation till självbestämmande och frivilliga val, medan den andra sidan snarare uppfattar kvinnorna som diskriminerade och förnedrade, där ett större fokus ligger på maktrelationer mellan könen.

Genom att göra en diskursanalys strävar vi efter att skapa förståelse av diskursen och belysa konkurrerande uppfattningar av sex trade. Diskursen som helhet får nämligen olika innebörd beroende på vilket språk man använder eftersom språket representerar ett visst synsätt på världen. Diskursen förändras också beroende på vilken social kontext och perspektiv man utgår ifrån, eftersom identiteter inte är givna utan ständigt konstrueras genom en social process.²⁸ Vidare belyser diskursanalys den 'dolda' makten och det faktum att vem som uttalar sig formar den sociala verkligheten som vi lever i. Detta kan i sin tur få samhällsliga makt effekter eftersom språkanvändning skapar och konstruerar identiteter. Begrepp som offer eller kriminella kan leda till att personerna själva exkluderas i debatten till förmån för att 'experter' uttalar sig och benämner exempelvis personer som säljer sex med specifika etiketter. Det innebär dock inte att makt endast behöver ses i negativa termer, utan makt kan också innebära att man driver fram en förståelse kring ett mer nytänkande synsätt. I denna studie, belyser vi hur Amnesty Internationals bidrar till en förståelse genom att lyfta frågan, samtidigt som vi

---

²⁷ Bergström & Ekström, *Tre diskursanalytiska inriktningar*, s. 271.

²⁸ *Ibid.*, s. 255.

vill synliggöra hur identiteter och maktförhållanden konstrueras beroende på språkbruk, antaganden och problemformuleringar.²⁹

Vidare är WPR-ansatsen en metod för att visa logiken i policytexter, vilket gör den passande i denna analys kring Amnesty Internationals policydokument. WPR-ansatsen syftar till att kritiskt granska och analysera 'problematiseringar' eller 'problem-representationer' för att kunna synliggöra hur fenomen kan uppfattas och tolkas, snarare än problemen i sig. Detta relaterar till vårt syfte att problematisera Amnesty Internationals policytext kring sex trade, där olika problemformuleringar i sin tur skapar olika subjektspositioner. Bacchis ansats är därför fördelaktig för att kritiskt granska föreställningar om sociala och politiska problem, samt för att förstå hur maktrelationer skapas eller upprätthålls. Vi har således valt diskursanalys för att hantera maktfrågor, som är centralt inom de feministiska teorierna, och vidare WPR-ansatsen för att kunna analysera problemframställningar. WPR-ansatsen består av sex analytiska frågor, där vi har valt tre stycken, som relaterar till vårt ämne och upplägget i Amnesty Internationals policy. Följande frågor avser alltså att kartlägga, begreppsliggöra och kritiskt granska föreställningar i Amnesty Internationals policydokument.

1. *Vad är 'problemet' som presenteras?*
2. *Vilka förutsättningar och antaganden ligger till grund för denna framställning av 'problemet'?*
3. *Vad utelämnas i denna problemframställning? Kan problemet ses utifrån ett alternativt synsätt?*

Den första frågan avser att beskriva 'vad problemet är' enligt Amnesty International. Inom denna fråga kommer Amnesty Internationals problembeskrivning att synliggöras genom vad för terminologi, ställningstagande och åtgärder som presenteras i policyn. *Den andra frågan* är avsedd att besvara vilka grunder och premisser som problem skildringen är skapad utifrån. Frågan syftar till en kritisk granskning av vad som är förgivettaget och i sin tur hur diskursen konstrueras och upprätthålls av Amnesty International. *Den avslutande frågan* fokuserar på det implicita i policydokumentet. Denna fråga belyser det som faller utanför Amnesty Internationals problemrepresentation och skapar utrymme för att lyfta fram alternativa perspektiv som inte framgår i policyn.³⁰ Denna systematisering genom WPR-frågorna kommer underlätta för att besvara våra frågeställningar om problematiken och hur de teoretiska perspektiven tolkar ståndpunkterna. Vid granskningen av policydokumentet kommer en fråga representera en kategori, där vi lyfter fram specifika delar, återberättar citat och sammanfattar

---

²⁹ Ibid, s. 256.

³⁰ Ibid, s. 273-274.

centrala ståndpunkter, för att kunna analysera texten utifrån de feministiska synsätten och göra det analytiska tillvägagångssättet tydligare för läsaren.³¹

Vår ambition är att genomföra en nyanserad granskning av Amnesty International snarare än att sträva efter generaliseringar. Resultaten utifrån en granskning av Amnesty International som analysenhet är inte nödvändigtvis representativ för andra organisationer, vilket gör detta till en typ av fallstudie. Studiens intersubjektivitet kan ses som låg eftersom studien är grundad i vårt tolkningsarbete och ifall den skulle genomföras av andra forskare eller utifrån andra analysenheter skulle förmodligen inte resultaten bli densamma. Då frågan är politiserad och innehåller olika åsikter, politiska ståndpunkter och förutfattade meningar är det inte märkvärdigt att tolkningen kommer se annorlunda ut beroende på vem som utför den.³² Med detta i åtanke är reliabiliteten svår att bedöma då individuella tolkningar kan ge upphov till otydlighet. Genom tydliga förklaringar och inblick i våra diskursanalytiska verktyg och tillvägagångssätt hoppas vi höja reliabiliteten och resultatvaliditeten.³³ En diskursanalys öppnar upp för tolkningsutrymme men kräver även en tydlig redogörelse för teoretiska begrepp och operationella indikatorer. Genom att applicera feministiska teorier på analysen utifrån tydliga operationaliseringsfrågor i form av en WPR-ansats ämnar vi att höja begreppsvaliditeten i arbetet. Vi genomför systematiska motiverar av våra val såväl som hur vi kombinerar de feministiska teorier med vår tolkning av materialet i syfte att skapa en god resonemangsvaliditet, som i sin tur bidrar till högre intern validitet.³⁴ Det är dock viktigt att understryka att policydokumentet är skrivet på engelska, vilket kan innebära att översättningar från ursprungstexten eventuellt kan leda till subjektiva tolkningar.³⁵ Vi som forskare är även färgade av våra förståelse inom ämnen. Vi är två studenter från Sverige som är präglade av det svenska synsättet och *den nordiska modellen* i frågan om sex trade, vilken skiljer sig från Amnesty Internationals. Vi strävar dock efter att höja validiteten genom att vara transparenta i vår tolkning, men även genom att analysera frågan utifrån en global kontext snarare än att jämföra Amnesty International med det svenska synsättet.³⁶

Vi har utgångspunkten att undersöka hur en aktör förmedlar och problematiserar ett samhällsfenomen. Ett alternativ hade kunnat vara att undersöka vilka bakomliggande motiv en aktör besitter genom en användarorienterad tolkningsstrategi eller idéanalys. Svar som verklighetsomdömen och värdeomdömen går att få fram inom ramen för vilka idéer som ligger till grund för ett agerande eller ställningstagande.³⁷ Ifall vi hade studerat hur något värderas eller förändrats över en viss tid med tillgång till ett större material att analysera hade en innehållsanalys varit lämplig. Vi hade då kunnat

---

³¹ Esaiasson et al. *Metodpraktikan*, 2017, s. 56.

³² Ibid, s. 56

³³ Bergström & Ekström, *Tre diskursanalytiska inriktningar*, s. 294

³⁴ Esaiasson et al. *Metodpraktikan*, 2017, s. 59-62.

³⁵ Ibid s. 64.

³⁶ Bergström & Boréus, *Samhällsvetenskaplig text och diskursanalys*, s. 40.

³⁷ Bergström & Ekström, s. 257; Göran Bergström & Per-Anders Svärd, *Ide och ideologianalys*, s. 133-135.

systematiskt se mönster utifrån kategoriseringar för att undersöka både hur vissa begrepp värderas, men även har utvecklats över tiden. Dock skulle det bli svårare utifrån idé- och innehållsanalys att synliggöra maktrelationer, sociala identiteter och språkets konstituerande roll och därmed anser vi att diskursanalys är bäst lämpad i relation till vårt syfte med studien.³⁸

2.2 Material

2.2.1 Amnesty International

Amnesty International grundades 1961 och är idag en av världens största människorättsorganisation med mer än 10 miljoner aktiva personer runtom i världen. Deras globala inkomst 2019 låg på 317 miljoner euro, som fördelades till människorättsfrågor inom forskning, publikationer, kampanjer, och demokratiska institutioner.³⁹ Amnesty International arbetar på regional nivå i mer än 70 länder och har kontor i Europa, Afrika, Asien, Central- och Östeuropa, Latinamerika och Mellanöstern.⁴⁰ De utger sig för att vara oberoende av politisk ideologi, ekonomiskt intresse och religion. Deras syfte är att skapa opinionsbildning för att påverka makthavare, regeringar och stater för att förhindra brott mot mänskliga rättigheter. Amnesty Internationals arbete grundar sig således på de allmänna förklaringarna och konventioner gällande de mänskliga rättigheterna (1948).

2.2.2 Amnesty Internationals policy gällande 'sex workers'

I syfte att operationalisera frågeställningarna ämnar denna studie att granska '*Amnesty International Policy on state obligations to respect, protect and fulfill the human rights of sex workers.*'⁴¹ Policyn är skriven 2016 och syftar till att belysa människorättskränkningar som kvinnor, män och transpersoner som säljer sex är utsatta för runtom i världen. Amnesty International har utvecklat deras ståndpunkt kring avkriminalisering genom samarbete med WHO, UNAIDS, FN. Denna specifika policyn är utarbetad under två år genom kontakt med cirka 200 *sex workers* från Argentina, Papua Nya Guinea, Hong Kong och Norge.

2.2.3. Avgränsningar

Amnesty International

Vi har valt att analysera Amnesty International eftersom det är en transnationell, global och icke-statlig organisation. I och med att det är en av världens största människorättsorganisation är det relevant att undersöka dess inflytande i den aktuella diskursen. Amnesty Internationals kampanjer och

---

³⁸ Kristina Boréus & Sebastian Kohl, *Innehållsanalys*, s. 51-55.

³⁹ Amnesty International, Global Financial Report, 2019.

⁴⁰ Amnesty International, *Vad är Amnesty?*; Amnesty international, *Finances*, 2018.

⁴¹ Amnesty International, *Amnesty International Policy on state obligations to respect, protect and fulfill the human rights of sex workers*, 2016.

diskussioner har citerats av såväl journalister, diplomater som politiska ledare.⁴² Ett alternativ hade varit att istället undersöka olika länders lagstiftning, men vi avser att undersöka sex trade i en global kontext, vilket gör en internationell organisation mer passande än enskilda länders lagstiftningar. Vidare avgränsar vi tidsaspekten genom att använda Amnesty Internationals policy från 2016, med avsikt att redogöra för aktuella normer och värderingar inom den nutida diskursen.

Sex trade

Det kan vara svårt att göra konkreta gränsdragningar till relaterade ämnen till sex trade, såsom sex trafficking, tvångsarbete, porrindustrin etc. eftersom det finns skilda synsätt huruvida dessa är sammankopplade eller skilda från varandra. Amnesty Internationals ståndpunkt är att sex trade och sex trafficking ska särskiljas. De definierar *sex work* som samtyckessex bland vuxna, medan trafficking ses som en brottslig handling och en människorättskränkning. Vår målsättning är att hålla gränsdragningen i linje med Amnesty Internationals ståndpunkter, men vi kommer även beröra relaterade ämnen för att kunna kritiskt granska de problematiseringar och antaganden som görs i policyn. Trafficking, överföring av personer genom hot och våld, innebär oftast ett utnyttjande av personer i utsatta situationer. Detta är även nära relaterat till andra samhällsproblem som migration, fattigdom och ekonomiska omständigheter, men på grund av utrymme har vi valt att avgränsa oss ifrån postkoloniala, marxistiska eller ekonomiska teorier, trots att detta också hade bidragit till intressanta perspektiv i frågan.

Feminism

Vi har valt att fokusera på feministisk teori, och mer specifikt liberal- och radikalfeminismen. Detta beror i huvudsak på dess nära koppling till kvinnors rättigheter och maktrelationer. Maktaspekten relaterar även till vårt metodologiska val av diskursanalys. Statistik visar att majoriteten som säljer sexuella tjänster är kvinnor och de som köper är män, vilket gör feminismen passande för att belysa olika könsroller.⁴³ Amnesty International utgår från ett människorättsperspektiv vilket också gör det intressant att använda liberal-och radikalfeminismens som teoretisk utgångspunkt för att skildra olika synsätt på kvinnors rättigheter och sexuell exploatering inom en och samma teoribildning. Det är dock viktigt att betona att feminismen är ett brett fält som rymmer många olika grenar, alltifrån liberal- och radikalfeminism till socialistisk-, queer-, black- och postkolonial feminism. Vi har valt de två förstnämnda eftersom dessa har tydliga skillnader som är fördelaktiga för att belysa olika synsätt inom sex trade. Dock nämner inte teorierna ett intersektionellt perspektiv vilket gör att vi inte kan applicera detta på analysen och något vi får avgränsa ifrån. Intersektionellt perspektiv berör bland annat sexuell läggning, sexuell identitet, etnicitet, ursprungsbefolkning, migrationsstatus och kulturell bakgrund.

---

⁴² NGO Monitor, *Amnesty International: Founding, Structure, and Lost Vision*, 2014.

⁴³ Statistik presenterat i 1.1 bakgrund

Som tidigare nämnt är flera personer representerade i båda rollerna av sex trade men på grund av överrepresentationen av kvinnor som säljer sex kommer vi i huvudsak fokusera på kvinnor, trots att även män och andra grupper i praktiken inkluderade i denna roll. Vårt fokus och utgångspunkt är att benämna individerna som kvinnor dels på grund av deras överrepresentation i statistiken och dels för att Amnesty International själva uttrycker i policyn att kvinnor är överrepresenterade av de som säljer sex globalt sett.

3. Feminism som teoretiskt perspektiv

Det finns flera feministiska vågor som har uppstått som reaktioner till varandra och existerande teorier. Den första vågen, där liberalfeminismen grundades, uppstod kring 1600- och 1700 talet, där fokus framförallt låg på en strävan efter att kvinnor skulle få mer demokratiska rättigheter. Detta ledde senare fram till suffragettrörelsen som drev frågan om kvinnors lika rösträtt under 1900-talet. Den andra vågen bygger vidare på den första men betonar också kvinnors unika erfarenheter, med *“jämlighet i olikhet”*. Här växte radikalfeminismen fram som en slags motreaktion och fokuserar alltmer på våld och förtryck i den privata sfären. Därefter har det uppkommit en tredje våg, med fokus på det intersektionella perspektivet och en fjärde digital våg som involverar me-too och liknande rörelser på sociala medier. Ur den feministiska skolan finns det alltså olika grenar som skapar egna uppfattningar och åsikter om jämställdhet och hur dessa bör angripas. Några generella mål för feminismen som teori är:

1. frigöra kvinnor från förtryck,
2. att sprida kunskap om kvinnors erfarenheter och ge kvinnor en självständig röst,
3. att öka jämställdheten genom ett utökande av rättigheter.⁴⁴

3.1 Liberal feminism

Liberalfeminismen som namnet antyder har sin grund i liberalismen, med idéer som fokuserar på grundläggande demokratiska fri- och rättigheter och att dessa rättigheter även bör gälla kvinnor. Fokus ligger på att stärka kvinnors roll i det offentliga genom att införa mer politiska, ekonomiska och sociala rättigheter.⁴⁵ Framträdande personer inom perspektivet är Mary Wollstonecraft, som i *‘A vindication of the Rights of Woman’* (1792) förespråkade att kvinnor borde behandlas som rationella individer och få lika rätt till utbildning som män och John Stuart Mill som argumenterade i *‘The Subjection of Women’* (1869) för att kvinnor skulle inkluderas i de liberala principerna.⁴⁶ Liberalfeminism grundar sig än idag på de liberala värderingarna kring individualism, lika möjligheter, och valfrihet samt traditioner kring demokrati. De strävar efter ett samhälle där alla

---

⁴⁴ Robinson, *Chapter two Feminist Theory and Prostitution*, s.21-22

⁴⁵ Lena Gemzøe, *Feminism*, Bilda, 2014.

⁴⁶ Lenita Freidenvall & Maria Jansson, *Politik och kritik: en feministisk guide till statsvetenskap*, Lund: Studentlitteratur, 2011, s. 19-22; Emma Severinsson, *Liberalfeminism*, Nationalencyklopedin

individer är fria och självständiga och har möjlighet att välja ett liv som passar en själv.⁴⁷ Människosynen har en stark koppling till människans förnuft och förmåga att ta rationella beslut.⁴⁸ En kritik mot det liberala förnuftidealet är att maktstrukturer baserade på till exempel kön, hudfärg och sexualitet osynliggörs. Liberalfeminismen vill uppnå jämställdhet inom ramen för liberal demokrati genom lagar och sociala reformer i det rådande systemet. En kritik till dessa liberala värderingarna är att jämlikhet och demokratin är baserade på upprättandet av likhet mellan män som överordnade kvinnor.⁴⁹ Det skiljer sig från radikalfeminism som ser kvinnoförtryck som ett systematiskt problem och vill använda mer revolutionära metoder för att förändra de grundläggande ojämlikheter i det patriarkala systemet.⁵⁰ Liberalfeminism pekar istället på att kvinnors underordnade position beror på ett uteslutande i den politiska och juridiska sfären. Inom perspektivet föreligger därmed ett stort fokus på utbildning och arbetsmöjligheter, i syfte att påverka normer som konstruerar kvinnors underordnade position.⁵¹

Det liberalfeministiska synsättet på sex trade varierar mellan de som argumenterar för att *prostitution* är nedvärderande och en typ av sexuell exploatering, och mellan de som anser att *sex work* är som vilket annat avlönat arbete som helst och att det till och med kan vara 'empowering' att bestämma över sin egen kropp. Ståndpunkten i båda grenar är att *sex work* borde legaliseras eftersom kriminalisering innebär att man fråntar den som säljer sex rätten att ta egna beslut gällande sin kropp. Liberalfeminism menar att lagar som förbjuder sex trade inskränker rätten till valfrihet och lika skydd inför lagen. Den mer konservativ-liberala feminismen ser *sex work* som förnedrade, i den bemärkelsen att kvinnor säljer deras kroppar i utbyte mot pengar och att kvinnor blir desto mer objektifierade genom att de ses som handelsvaror som kan bli köpta av män. Medan det andra synsättet inom liberal feminism ser tjänsten som ett frivilligt kontrakt mellan den som säljer och den som köper. Enligt Gayle Rubin, som representerar 'radical sexual-pluralist theory', borde *sex workers* inte marginaliseras utan han menar att sexarbetares egna erfarenheter borde uppmärksammas. Liberalfeminism anser som sagt att sex trade ska legaliseras, när det sker mellan samtyckande vuxna, och att det är en fördom att *sex workers* är offer för exploatering.⁵²

*Selling of sex is no different than the selling of other types of labor in exchange for a wage. Sex work is a social contract in which the sex worker contracts out a service for a certain amount of time and is a free worker just like any other wage labor.*⁵³

---

⁴⁷ Lena Gemzøe, *Feminism*, Bilda, 2014.

⁴⁸ Freidenvall & Jansson, *Politik och kritik*, s. 58

⁴⁹ Nancy J. Hirschmann, *The Sexual Contract Carole Pateman*, Sage Publications, 1990.

⁵⁰ Freidenvall & Jansson, *Politik och kritik*, s. 22-25, s. 48; Emma Severinsson, *Liberalfeminism*, Nationalencyklopedin

⁵¹ Andrew Heywood, *Political ideologies : an introduction* (5. ed.). Palgrave Macmillan.

⁵² Robinson, *Chapter two Feminist Theory and Prostitution*, 28-29

⁵³ *Ibid*, s. 28.

*Liberal feminism takes the position that prostitutes are in control of their own bodies and are empowered in that they can make a decision to charge men for what they used to receive for free.*⁵⁴

Enligt dessa liberalfeminister har prostituerade tagit ett medvetet beslut att gå in i branschen och de är medvetna om andra arbetsalternativ, men tycker helt enkelt att sexarbete är det mest lukrativa. Enligt det andra citatet ovan syftar indirekt på att det är kvinnor som ska 'ge' och 'tillfredsställa' män och genom att man kan ta betalt för det så skulle det 'empower' kvinnan. Inom detta perspektiv görs alltså antagandet att de som säljer sex utför ett medvetet val och att legalisering därmed skulle förbättra *sex workers* arbetsvillkor istället för att begränsa deras fria val.⁵⁵

3.2 Radikal feminism

Radikalfeminismen växte fram med den andra vågens feminism under 1960-talet. Tidigare feministiska tankar var centrerade kring det offentliga, där radikalfeministiska tankar istället menade på att det privata är politiskt och att förtryck mot kvinnor tar sig uttryck genom mäns kontroll över kvinnor.⁵⁶ Radikalfeminism kopplas inte nödvändigtvis till radikal eller extremistisk, utan inom den feministiska grenen syftar radikal till det latinska ordet som betyder söka till roten eller källan.⁵⁷ Det centrala inom radikalfeminismen är deras betoning på patriarkala strukturer och att kvinnor är underordnade män. De menar att förtryckande strukturer är djup rotade i vårt samhälle och inte bara uttrycker sig i politiken, offentligheten eller i det ekonomiska, utan även i samtliga aspekter av sociala, personliga och den sexuella tillvaron. Patriarkala värderingar genomsyrar alltså hela samhället på ett eller annat sätt där kvinnor anses vara underlägsna män.⁵⁸ Patriarkatet och männens överordnad är därmed orsaken till det kvinnliga förtrycket som emanerar från en systematisk, institutionaliserad och dominerande process av könsförtryck som upprätthålls på grund av samhällets uppbyggnad och struktur.⁵⁹ Förtrycket mot kvinnor tar sig uttryck på olika sätt och olika nivåer, men det involverar ofta sexualisering.

*Patriarchy was established and maintained through use of violence, rape, sexual abuse, prostitution, pornography etc.*⁶⁰

Jacque True diskuterar hur våld mot kvinnor är kopplade till ekonomiska och politiska krafter. Hon menar att ojämlikheter mellan könen skapas och upprätthålls genom våld mot kvinnor. Vidare anser hon att man bör vara skeptisk till att nuvarande globala initiativ, som exempelvis FNs kampanj kring

---

⁵⁴ Ibid, s. 30.

⁵⁵ Ibid s. 28-30

⁵⁶ Emma Severinsson & Lisbeth Larsson, *Radikalfeminism*, Nationalencyklopedin.

⁵⁷ Politik och kön, s. 17-18

⁵⁸ Andrew Heywood, *Political ideologies : an introduction* (5. ed.). Palgrave Macmillan.

⁵⁹ Politik och kön s. 17-18

⁶⁰ True, Jacqui. *The Political Economy of Violence against Women*, 2012.

våld mot kvinnor, kommer att få betydande inverkan.⁶¹ Det internationella samfundet har understrukt vikten av att främja bättre villkor för kvinnor, men kvinnokonventionen har återkommande föregått det utbredda våldet mot kvinnor som hindrar kvinnor från att kunna åtnjuta mänskliga rättigheter. Den sexualiserade utsattheten är betydligt större för kvinnor än för män, däribland *prostitution*, vilket inte uttryckligen berörs som diskriminering av FN:s kvinnokonvention.⁶² True menar därmed att det internationella samfundet misslyckas med att belysa den gränsöverstigande karaktär och de djupt rotade strukturerna och konsekvenser till våldet mot kvinnor eftersom de inte fokuserar på orsaker eller förebyggande åtgärder till problemet.⁶³

Huvuddragen i den radikala feminismen kan därmed delas upp utifrån tre identifierings punkter:

1. patriarkatet existerar och radikalfeminism har som mål att utrota denna struktur,
2. de ser våld mot kvinnan som en central orsak till det kvinnliga förtrycket samt,
3. de vill expandera förståelsen av det manliga våldet för att skapa utrymme att analysera företeelser i samhället där kvinnan blir förtryckt och exploaterad, exempelvis genom sex trade, pornografi eller trafficking.⁶⁴

Cynthia Cole Robinson berör *domination-theory feminism* vars teorier är nära besläktade och tar inspiration från radikal feminismen. Teorin säger, precis som radikalfeminismen, att sex trade manifesterar ett förtryck och våld som bidrar till strukturer av männens överordnad och makt över kvinnan. Teorin anser att sex är våldsamt och gör kvinnan till offer, och orsaken till kvinnligt sexuellt förtryck är något som upprätthålls genom en objektifiering av kvinnan. Sexualitet är något som kan säljas, köpas eller bytas med andra. Kvinnan äger eller besitter alltså inte sin egen sexualitet utan är ett offer till mannens sexuella lydnad.

*“Prostitution and other sex work are reliant upon men as the client and in many cases as the broker, i.e., the pimp, it is regarded as one of the highest forms of female exploitation. In fact, many of these theorists refer prostitution as the female sexual slavery”*⁶⁵

Teorin menar att då sexindustrin till största delen är beroende av män som kunder eller hallickar, är sex trade den största yttringen av kvinnligt förtryck och exploatering.

Sammanfattningsvis är de tydligaste skillnaderna mellan dessa inriktningarna inom feminism att liberalfeminism anser att ojämlika förhållanden mellan könen grundar sig i rättigheter eller normativa

---

⁶¹ True, Jacqui. *The Political Economy of Violence against Women*, 2012.

⁶² Politik och kön, s. 214-223

⁶³ True, Jacqui. *The Political Economy of Violence against Women*, 2012.

⁶⁴ Finn Mackay, *Radical Feminism. Feminism Activism in movement*, 2015, s. 60-62

⁶⁵ Robinson, s. 27.

föreställningar, medan radikalfeminism framhäver att ojämlikheten genomsyras av patriarkala strukturer. Generellt sett riktar liberalfeminismen mer fokus på individen och kvinnans rättigheter medan radikalfeminismen fokuserar på förtryck, mäns våld och patriarkatet i stort. Liberalfeminismen anser att jämställdhet uppnås genom att förändra normer och möjliggöra fria val istället för tvingande lagstiftning medan radikalfeminismen anser att man snarare behöver synliggöra det strukturella förtrycket genom en total förändring av samhällets strukturer.

4. Analys

4.1 1. Vad är 'problemet' som representeras?

Problematisering

Amnesty International uttrycker att syftet med deras policy är att belysa den stora mängd människorättskränkningar som personer som säljer sex utsetts för globalt sett. De menar att frivilligt kommersiellt utbyte med sexuella tjänster bland vuxna är kopplat till den mänskliga rätten till personlig autonomi och integritet. Vidare menar de att personer som arbetar med sex trade blir dömda för deras val av arbete, eftersom de inte överensstämmer med de sexuella normer som finns och att denna stigmatisering leder till större risk till våld och övergrepp. Amnesty International tar därför ställning för avkriminalisering i syfte att maximera sexarbetares rättigheter, främja deras hälsa, säkerhet och rätt till sjukvård.

“State responses to sex work that seeks to criminalize/penalize involvement in sex work actively disempower sex workers, entrench stigma, discrimination, social inequalities, and support a culture of impunity for human rights abuses against them.”⁶⁶

Amnesty International lyfter fram de aktuella globala normerna och värderingarna som sammankopplas till *sex work*. De menar på att *sex workers* ständigt blir diskriminerade och stigmatiserade vilket skadar deras möjligheter och tillgång till rättigheter. Vidare uttrycker Amnesty International att *sex workers* utsätts för fördömande, skuld- och skambeläggande och kan uteslutas från sociala sammanhang eller till och med straffas för sina handlingar eftersom de överskrider sociala, kulturella och sexuella normer i samhället. Amnesty International menar att detta fördömande av *sex workers* är skadligt och hoppas därmed kunna förändra synen inom diskursen. De menar att stater bör införa åtgärder som förbättrar synen på marginaliserade kvinnor, genom att stärka deras egenmakt och rättigheter istället för att kriminalisera hur de väljer att leva sina liv. Det liknar det liberalfeministiska synsättet som betonar självbestämmanderätt och menar att kriminalisering fråntar de som säljer sex rätten att ta egna beslut gällande sina kroppar. Tillämpningen av lagar som förbjuder

---

⁶⁶ Ibid, s. 9

olika aspekter av sex trade kan resultera i gripanden, övervakande och straff. Att sätta en kriminell etikett på försäljning av sexuella tjänster genom kriminalisering skadar kvinnorna och bidrar till ett fortsatt upprätthållande av normer som stigmatiserar personen som säljer sex.

Terminologi

“Sex work; a term that Amnesty International uses only in regard to consensual exchanges between adults.”⁶⁷

Amnesty International använder sig av terminologin *sex work* och *sex worker*, vilket de särskiljer från trafficking.

Sex work is distinct from human trafficking. The conflation of human trafficking with sex work can result in broad initiatives that seek to eradicate all commercial sex as a means to end trafficking”⁶⁸

Amnesty Internationals definition av *sex work* relaterar till det liberala synsättet genom att beskriva *sex workers* som självständiga individer med ett fritt val att arbeta med vad de vill. Vidare menar de att sammankopplingen mellan *sex work* och trafficking kan leda till ökad kränkning av *sex workers* rättigheter. Amnesty International uttrycker dock att alla personer som säljer sex inte nödvändigtvis identifierar sig som *sex workers*, vilket tyder på en viss medvetenhet kring problematiken av begreppet, men de nämner inte några alternativa benämningar.

“Access to freely chosen work that actively empowers marginalized individuals and groups”⁶⁹

Amnesty Internationals problembeskrivningar fokuserar på kvinnors mänskliga rättigheter såsom självbestämmande och rätten till sina kroppar. I både liberal feministisk teori och Amnesty Internationals policy används begreppet ‘empowering’⁷⁰ i relation till *sex work*. Som tidigare nämnt i liberal feministisk teori uttrycks att det skulle vara ‘empowering’ att kunna bestämma att ta betalt för något som män brukar få gratis. Amnesty International uttrycker sig på liknande sätt och menar att det skulle ‘empower’ och stärka marginaliserade kvinnor att kunna välja detta yrke. Formuleringen i citatet ovan syftar till att självbestämmande leder till bättre förhållanden men det skulle också kunna kritiserars eftersom antagandet syftar till att en marginaliserad grupp skulle bli ‘empowered’ på grund av att de får ‘välja’ detta ‘arbete’. Denna representation skiljer sig från hur radikalfeminism skulle

---

⁶⁷ Amnesty International, *Amnesty International Policy on state obligations to respect, protect and fulfill the human rights of sex workers*, 2016, s. 1

⁶⁸ Ibid, s. 17

⁶⁹ Ibid, s. 8

⁷⁰ Vi har valt att använda det engelska begreppet ‘empower’ då vi anser att det inte finns en bra motsvarighet i det svenska språket.

problematisera sex trade, eftersom de förmodligen hade belyst köp av sexuella tjänster som ett förtryck eller utnyttjande av personer i utsatt position. Radikalfeminismen skulle betona könsrollerna utifrån statistiken som visar att majoriteten som säljer är kvinnor medan majoriteten av köparna är män.⁷¹ Det skulle utifrån radikalfeminismen ses som en förlängning av patriarkatet där män utnyttjar sin maktposition. Problembeskrivningar och språk som använts skiljer sig följaktligen beroende på vilken teoretisk vinkel man utgår ifrån och språket representerar i sin tur ett visst sätt att betrakta problem.

Åtgärder

“The criminalization of sex work and penalization of sex workers in most countries imposes a criminal status (or a presumption of illegality) that can follow them in every aspect of their lives...

...These realities affirm and compound a discriminatory view of sex workers as immoral and socially irresponsible criminal actors...”⁷²

Amnesty International menar att kriminalisering kan leda till att de som säljer sex måste arbeta i dolda miljöer, vilket ökar risken för våld och övergrepp. Ifall de som säljer sex utsätts för brott förblir de ofta orapporterade eftersom personerna inte skyddas av staten kan deras möjligheter till bostad, utbildning och socialförsäkringar minska. Amnesty International tar därför ställning för avkriminalisering av sex trade och argumenterar för att identifiera sexarbetarnas valfrihet genom stöd och förstärkande av deras individuella rättigheter. Detta liknar således det liberalfeministiska synsättet som förespråkar avkriminalisering av sex trade och lika skydd inför lagen. En stor del av policyn består av förslag på åtgärder med fokus på staternas skyldigheter att upphäva alla lagar som kriminaliserar både försäljning, köpet och andra som arbetar inom industrin.

I likhet med liberalfeminism presenterar Amnesty International även lagstiftnings- och policyåtgärder till hur stater borde arbeta för att stärka *sex workers* tillgång till hälso- och sjukvård såväl som deras ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Detta relaterar till liberalfeminismens fokus på utbildning för att påverka kvinnors underordnade position. Amnesty Internationals policy är riktad till staters skyldigheter, vilket tyder på en tilltro till det rådande systemet och att kvinnors rättigheter kan stärkas genom lagar och reformer. Detta kan ses utifrån det liberalfeministiska synsättet kring att samhällsförändringar kan uppnås inom ramen för demokrati. Utifrån radikalfeminism skulle man istället se de patriarkala strukturer som ligger bakom den utbredda sexuella diskrimineringen mot kvinnor. Roten till problemet kvarstår oavsett utformningen av den rättsliga regleringen, vilket gör att

---

⁷¹ Fondation Scelles, *Sexual Exploitation: Prostitution and Organized Crime*, Economica Ed., 2012.

⁷² Ibid, s. 9

fokus enligt radikalfeminismen inte bör ligga på statens åtgärder utan på en förändring av samhällets strukturer i stort.

4.2.2. Vilka förutsättningar och antaganden ligger till grund för denna framställning av 'problemet'?

*"States obligations to respect, protect and fulfill the human rights of sex workers ... is based on the general international human rights principles."*⁷³

Amnesty International grundar sig på principer om mänskliga rättigheter, vilket kan relateras till liberalfeminism som också grundar sig på individuella rättigheter och valfrihet. Amnesty International utger sig för att vara en oberoende människorättsorganisation, men trots att de utger sig för att vara oberoende är det viktigt att betona att antaganden om mänskliga rättigheter också bygger på ett visst synsätt på världen. En kritik som riktas mot denna premiss är att rättigheter är baserade på en västerländsk och liberal idétradition, vilket gör att mänskliga rättighetsdiskursen representerar en viss världsuppfattning i sig. Postkolonial feminism kritiserar bland annat den västerländska feminismen för att paradoxalt nog endast fokusera på kvinnors individuella snarare grupprättigheter och att detta ställningstagande dominerar den internationella agendan för kvinnors rättigheter, vilket därmed inte blir representativt för alla kvinnor eller feministiska teorier.⁷⁴

Frivillighet

*"Sex workers are able to continue or stop selling sex when and if they choose."*⁷⁵

Amnesty Internationals definition av *sex work* är att försäljning av sex är ett frivilligt val kring vad man vill göra med sin kropp och att det är ett fritt val av 'arbete' i alla skeden. Amnesty Internationals grundantagande om att sex trade är ett frivilligt val kan relateras till den liberala människosynen, som lägger stor tillit till människans förnuft och förmågan att ta rationella beslut. Utifrån liberalfeminismen och Amnesty Internationals antagande har kvinnan påbörjat arbetet på fri vilja och menar att man inte ska se kvinnorna som offer, utan snarare som självständiga och självbestämmande individer.

*"No person has should rely on sex work as their only means of survival"*⁷⁶

---

⁷³ Amnesty International, *Amnesty International Policy on state obligations to respect, protect and fulfill the human rights of sex workers*, 2016, s. 2

⁷⁴ Politik och kön, s. 217-220

⁷⁵ Ibid, s. 14-15

⁷⁶ Ibid, s. 8

Samtidigt uttrycker Amnesty International i detta uttalandet att ingen ska behöva vara beroende av *sex work* för att överleva, vilket indikerar på att det inte är som vilket annat jobb som helst. Vi uppfattar därmed Amnesty Internationals syn på frivillighet som ett naivt antagande i förhållande till vad statistik visar kring omständigheter för personer som säljer sex.

“Decisions to sell sex can be influenced by situations of poverty and/or marginalization. Such situations do not necessarily undermine or negate a person’s consent. Constrained circumstances do not eliminate an individual’s ability to make decisions about their own lives...”⁷⁷

Radikalfeminism hade istället ifrågasatt ifall försäljning av sexuella tjänster verkligen grundar sig i ett väl genomtänkt beslut eller ifall försvårande omständigheter har påverkat beslutet. Statistik visar att det sker ett kontinuerligt försummande av bakgrundsfaktorer, såsom fattigdom, utsatthet och våld, som bidrar till att beslutet att börja sälja sex inte grundar sig på frivillighet utan istället är en slags överlevnadsstrategi, vilket också förklarar varför det kan vara svårt att lämna branschen.⁷⁸

Våld och könsdiskriminering

Amnesty International uttrycker att *sex workers* har en ökad risk för våld och övergrepp som ett resultat av kriminalisering och vidare att avkriminalisering underlättar brottsbekämpning av våld, övergrepp och människohandel. I denna formulering gör Amnesty International ett antagande att kriminalisering leder till att sex trade sker i dolda miljöer och att det i sin tur resulterar till mer våld och utsatthet. Det är möjligt att det finns en korrelation mellan lagstiftning och utsatthet men detta antagande kan också kritiseras utifrån ett radikalfeministiskt perspektiv. Som tidigare nämnt är våld mot kvinnor ett globalt samhällsproblem som existerar i många olika sammanhang, och som eventuellt inte kan förklaras med olika lagstiftningar utan snarare grundar sig i en strukturell ojämlikhet mellan könen.⁷⁹

Samtycke och gränsdragningar

Det finns ingen internationell definition av samtycke, men Amnesty International uttrycker följande:

“Amnesty International applies the term to mean the voluntary and ongoing agreement to engage in a particular sexual activity. Consenting to sex or to sell sex does not mean consenting to violence and consent can be rescinded at any time. Consent analysis is necessarily fact- and context-specific and the views, perspectives and experiences of individuals selling sex should be fundamental to any consideration of issues of consent...”

---

⁷⁷ Ibid, s.15

⁷⁸ Se presentation av statistik under 1.4 tidigare forskning

⁷⁹ True, Jacqui. *The Political Economy of Violence against Women*, 2012.

...Sex workers, like other persons, can change or rescind their consent to have or sell sex at any point and this must be respected by all parties... ”⁸⁰

Amnesty International gör alltså antagandet att *sex work* innefattar ett samtycke. Det finns dock anledning att ifrågasätta ifall samtycke kan förutsättas vid köp av sex. Liberalfeminism menar att människan kan ta rationella beslut och att kvinnan kan bestämma vad hon vill gå med på. Utifrån radikalfeminism och domination-theory skulle maktförhållandet snarare vara i centrum, där säljaren är beroende av att tillfredsställa köparen, vilket skulle kunna ses som en omständighet som fråntar individens möjlighet att åberopa samtycke.

“Children involved in commercial sex acts are victims of sexual exploitation and is defined as one of the worst forms of child labour and a grave human rights abuse.”⁸¹

Amnesty International förutsätter att *sex workers* är över 18 år och ifall någon är yngre handlar det istället om exploatering av barn. Amnesty International förutsätter alltså att fri vilja och samtycke aldrig kan föreligga när det innefattar barn utan ska då definieras som en grov människorättskränkning. Statistik visar dock att många börjar sälja sex runt 14 år och att majoriteten är mellan 15-25 år.⁸² Vidare visar statistik att många som säljer sex är beroende av en hallick.⁸³ Denna relation innebär oftast en form av maktmissbruk såväl som psykiskt och fysiskt våld. Frågan är därmed vad Amnesty International baserar deras antagande på, när det visar sig att industrin i stor utsträckning innefattar både barn och hallickar. Enligt radikalfeminism och domination-theory skulle snarare maktrelationer och mäns överordnade position som föreligger inom sex trade uppmärksammas, men detta är inte något som Amnesty International nämner i relation till frivillighet och samtycke.

“Forced labour and human trafficking (within any country or across borders, including for the purpose of sexual activity) constitute serious human rights abuses and must be criminalized.”⁸⁴

Amnesty International gör alltså gränsdragningar mellan *sex work*, exploatering och tvångsarbete från ett frivilligt val till människorättskränkningar som borde straffbeläggas. I relation till tvångsarbete diskuteras underliggande faktorer, vilket inte är något som nämns inom ramen för *sex work*. Dessa

---

⁸⁰ Amnesty International, *Amnesty International Policy on state obligations to respect, protect and fulfill the human rights of sex workers*, 2016, s. 5

⁸¹ Ibid, s. 3

⁸² Se mer i 1.4 tidigare forskning

⁸³ Presenterat i 1.1 bakgrund

⁸⁴ Amnesty International, *Amnesty International Policy on state obligations to respect, protect and fulfill the human rights of sex workers*, 2016, s. 3

gränsdragningar visar på hur beskrivningar av 'problem' konstrueras och hur diskurser upprätthålls beroende på vilka problemformuleringar eller maktrelationer som betonas. Den internationella diskursen påverkas i sin tur av hur Amnesty International väljer att benämna och särskilja dessa problem. Vi uppfattar vissa av dessa ställningstagande som motsägelsefulla, då Amnesty International å ena sidan beskriver människan som rationell i relation till *sex work*, men å andra sidan belyser påverkan på särskilda omständigheter. Amnesty International problematiserar bakomliggande faktorer och omständigheter i förhållande till tvångsarbete men inte i relation till *sex work* industrin. Vår uppfattning är därmed att Amnesty International bidrar till en snäv uppfattning av diskursen när de diskuterar frågan utifrån ett antingen-eller perspektiv. De förenklar på så sätt frågor om frivillighet, samtycke och gränsdragningar till relaterade samhällsfrågor vilka vi anser är mer komplexa än vad Amnesty International ger uttryck för.

4.3 3. Vad utelämnas i denna problemframställning? Kan problemet ses utifrån ett alternativt synsätt?

Representativt

I Amnesty Internationals problemframställning av *sex work* görs en del antaganden och ställningstaganden men de refererar inte till statistik, eller på vilket sätt de har kommit fram till policyn, alltifrån urval och förarbete.

“Globally, the voices of sex workers are frequently obscured or silenced as a result of the marginalization they experience, despite the fact that they are best placed to help define the most appropriate mechanisms to maximize their own welfare and safety.”⁸⁵

Radical sexual-pluralist theory anser att man borde uppmärksamma sexarbetarens egna erfarenheter, vilket Amnesty International gör genom att policyn är framtagen med hjälp av 200 *sex workers*.⁸⁶ Globalt sett är det dock cirka 40 miljoner människor involverade i industrin, vilket gör att detta urval inte nödvändigtvis är representativt för alla inom industrin. Amnesty Internationals representerar dessutom endast de personer som har 'valt' att sälja sex och diskuterar endast sex trade utifrån säljarens perspektiv. En intressant aspekt framtaget av Hanh och Holzscheiters forskning visade att NGOs ofta vill garantera sin egna ställning i det internationella systemet snarare än tillgodose de marginaliserade grupperna de påstår sig representera. Amnesty International utger sig för att representera och stärka kvinnornas rättigheter i frågan, men på grund av deras snäva avgränsningar finns det anledning att kritisera ifall urvalet snarare är framtaget för att stärka deras egna position i

---

⁸⁵ Ibid, s. 7

⁸⁶ Amnesty International, *Q&A: Policy to protect the human rights of sex workers*, 2016.

frågan än att ge uttryck för en representativ bild av hela 'problemet' och alla som berörs inom sex trade.

Alternativa synsätt

I policyn återkommer kontinuerligt förslag till hur stater ska agera för att göra det säkrare för individerna som säljer sex. Det som utelämnas är normer, värderingar och sociala- och kulturella praktiker som bidrar till diskursen och som i sin tur påverkar hur enskilda stater kommer agera. Utifrån radikalfeminism räcker det inte att förlita sig på det statliga systemet för att uppnå förändring, utan man behöver fokusera på identiteter, maktrelationer och sociala processer. Amnesty International uttrycker en tilltro till systemet genom att deras utgångspunkt är hur individer ska kunna fortsätta sälja sex men i säkrare former, liksom liberal feminism som anser att förändring bör ske inom ramen för demokrati och successiva reformer. Ett alternativt synsätt hade varit ett radikalfeministiskt perspektiv som strävar efter mer omfattande förändring av det patriarkala systemet som helhet, genom att arbeta förebyggande och fokusera på roten till det system som diskriminerar kvinnor.

“This policy does not argue that there is a human right to buy sex or a human right to financially benefit from the sale of sex by another person.”⁸⁷

Amnesty International beskriver i citatet ovan att det inte är en mänsklig rättighet att köpa sex. Detta är dock det enda som uttrycks i policyn kring köp-perspektivet, vilket gör att sex trade industrin inte analyseras i sin helhet. De nämner dessutom att kvinnor är överrepresenterade men problematiserar inte detta vidare med förklaringar och orsaker, eller eventuella kopplingar till att efterfrågan på sexuella tjänster är överrepresenterade av män. Vi anser att ett alternativt synsätt hade kunnat vara att problematisera sex trade utifrån efterfrågan på sexuella tjänster. Radikalfeminism ser köp av sexuella tjänster som en jämställdhetsfråga, där köpandet av tillgång till en annan människas kropp handlar om makt och överordnad som kan kopplas till mäns objektifiering av kvinnors kroppar. Genom att Amnesty International endast belyser försäljning av sex med fokus på att skydda kvinnan och inte diskutera orsaker till efterfrågan av sexuella tjänster utesluts relationen till könsroller och mäns våld. På så sätt bidrar Amnesty International till att diskursen kretsar kring kvinnors rättigheter (liksom andra relaterade ämnen som våldtäkt och misshandel av kvinnor) snarare än mäns skyldigheter.

Vidare skulle ett alternativt synsätt kunna belysa flera typer av åtgärder. I Amnestys Internationals problemframställning jämför kriminalisering och avkriminalisering, men som nämnt i bakgrunden finns där flera olika varianter av rättsreglering. Ett alternativt synsätt hade kunnat vara att diskutera den *nordiska modellen* som syftar till att lyfta fram köpandet av sexuella tjänster och att eventuellt

---

⁸⁷ Amnesty International, *Amnesty International Policy on state obligations to respect, protect and fulfill the human rights of sex workers*, 2016, s. 3

begränsande i efterfrågan skulle kunna leda till att färre personer behöver befinna sig i en utsatt position. Amnesty International nämner inte detta i sin policy, men i en artikel på deras hemsida uttrycker de deras ställning till den nordiska modellen. De menar att denna sorts reglering skadar den som säljer för att hon måste ta fler risker för att skydda den som gör det illegala att köpa. Genom att straffbelägga en del av handlingen skapas osäkerhet för kvinnan där hon inte kan utföra handlingen under säkra förhållanden.⁸⁸ En utredning från Sveriges sexköpslag som följer *den nordiska modellen* visar dock att förbudet av köp inte har haft några negativa effekter för personer som befann sig i *prostitution*, vilket talar emot Amnesty Internationals antagande.⁸⁹ Till skillnad från Amnesty International, som menar att det finns tydliga gränser mellan *sex work* och människohandel menar den nordiska modellen och andra alternativa synsätt att ämnen som *prostitution*, människohandel, porrindustrin är nära relaterade till varandra och att en kriminalisering av köp av sexuella tjänster snarare kan minska människohandeln. Amnesty International fokuserar på kriminalisering och avkriminalisering och utesluter således alternativa synsätt. Detta skulle kunna tolkas som ett medvetet val för att framhäva sin egna position inom den internationella debatten.

5. Avslutande reflektioner

Sammanfattningsvis har denna studie strävat efter att besvara frågeställningen kring hur Amnesty International problematiserar sex trade och på vilket sätt liberal-och radikalfeminism skiljer sig i deras tolkning av policyn. Genom en diskursanalys och WPR-ansats har vi försökt besvara denna huvudfråga. Den första WPR-frågan syftade till att belysa Amnesty Internationals problematisering av sex trade, där vi diskuterar terminologi och förslag på åtgärder. I och med att språk och termer påverkar hur vi uppfattar verkligheten, bidrar Amnesty Internationals användning av begrepp som *sex work* och deras ställning kring avkriminalisering till hur frågan uppfattas i den globala debatten. Genom anknytning till liberal-och radikalfeminism, visar det sig alltså att sex trade kan tolkas och förklaras på skilda sätt. Utifrån liberalfeminism kan Amnesty Internationals problematisering bidra till en minskning av stigmatiseringen av de som säljer sex men utifrån ett radikalfeministiskt perspektiv kan problematiseringen ifrågasättas eftersom de inte belyser köparens perspektiv. Den andra frågan belyser förutsättningar som Amnesty International gör i policyn, där vi lyfter fram antaganden som frivilligt val, samtycke och gränsdragningen mellan *sex work*, och människohandel. Amnesty International förutsätter att försäljning av sex bygger på frivillighet och samtycke. Det har dock visat sig att majoriteten som befinner sig i branschen är minderåriga, beroende av en hallick och dessutom befinner sig i extremt utsatta positioner vilket gör att frivillighet och samtycke i stor utsträckning inte kan tillgodoses i praktiken. Dessa antaganden bygger därmed på svaga grunder och skulle kunna påverka staters lagstiftningar såväl som den internationella diskursen som helhet.

---

⁸⁸Amnesty Internationa, *Q&A: Policy to protect the human rights of sex workers*, 2016.

⁸⁹ Justitiedepartementet, *Den svenska sexköpslagen har varit framgångsrik*, 2016.

I den tredje frågan diskuterar vi vad Amnesty International utesluter i sin policy. Vår tolkning är att de framförallt utesluter materialinsamlingen, köparens perspektiv såväl som alternativa åtgärder och lagstiftningar. Diskursen visar att det inte finns ett givet sätt att betrakta världen på i den sociala kontexten som sex trade befinner sig i. Vår granskning av både explicita och implicita uttalanden i policyn möjliggör för tolkningar kring Amnesty International ställning såväl som alternativa synsätt i frågan. Amnesty International påverkar således den internationella debatten genom hur de problematiserar frågan, vilket kan få både positiva och negativa effekter. Vi anser att Amnesty International kan ha en positiv inverkan för individer som säljer sex genom att lyfta fram deras perspektiv och människorättskränkningar som de utsätts för. Samtidigt skulle Amnesty Internationals diskussion av ämnet också kunna få negativa effekter genom att de framför ett relativt förenklat synsätt på sex trade, genom både användning av begrepp, antaganden och uteslutande av andra perspektiv. Vår uppfattning är alltså att det är av stor vikt att problematisera val av begrepp, belysa maktrelationer och bakomliggande faktorer såväl som alternativa synsätt för att genomföra en nyanserad framställning av komplexa och omdebatterade frågor, såsom sex trade. Avslutningsvis menar vi att frågan om köp och försäljning av sexuella tjänster kan förstås och hanteras på olika sätt, och denna studie har visat att ställningstaganden i frågan i stor utsträckning beror på vilken teoretisk grund man utgår ifrån. Så handlar det om att erkänna ett förtryck eller begränsa ett fritt val? Vår personliga uppfattning är att de nödvändigtvis inte behöver utesluta varandra. Det är möjligt att erkänna ett strukturellt förtryck utan att begränsa människors fria val, genom att individer ges möjlighet att bestämma över sina egna kroppar men samtidigt inte utnyttja andras.

Vi hoppas att denna studie kan ligga till grund för fortsatt forskning inom ämnet och att framtida forskning gör vidare granskningar av inflytelserika aktörers framställande och upprätthållande av diskurser inom omdebatterade samhällsfrågor. Enligt vår uppfattning är det av vikt att undersöka aktörers diskursiva makt för att blottlägga föreställningar av såväl utsatta och marginaliserade, som andra grupper och frågor i den internationella debatten. Vi rekommenderar därmed att framtida forskning inkluderar flera perspektiv som vi inte har haft utrymme att belysa i denna studie. Som nämnt i vår avgränsning hade det varit intressant att använda sig av postkoloniala och intersektionella perspektiv, såväl som ekonomiska teorier och marxism för att belysa frågan ur flera synvinklar. Avslutningsvis anser vi att det finns anledning att genomföra en liknande studie genom en komparativ analys av flera organisationer för att lyfta fram likheter och skillnader mellan diverse organisationer.

Referensförteckning

Amnesty International. *Amnesty International publishes policy and research on protection of sex workers' rights*. Amnesty International. 2016.

<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2016/05/amnesty-international-publishes-policy-and-research-on-protection-of-sex-workers-rights/> (Hämtad: 2021-05-11)

Amnesty International, *Amnesty International Policy on state obligations to respect, protect and fulfill the human rights of sex workers*, <https://www.amnesty.org/en/documents/pol30/4062/2016/en/>, 2016 (Hämtad: 2021-05-15)

Amnesty International, *Global Financial Report*, <https://www.amnesty.org/en/about-us/how-were-run/finances-and-pay/>, 2019 (Hämtad: 2021-05-15)

Amnesty Sverige, *Sammanfattning av Amnesty International Policy om staters ansvar för att respektera, skydda och uppfylla mänskliga rättigheter för de som säljer sex*. Amnesty Sverige. <https://www.amnesty.se/om-amnesty/amnesty-international-sverige/uttalanden-och-remissvar/uttalande-om-amnesty-international-policy-om-staters-ansvar-att-respektera-skydda-och-uppfylla-manskliga-rattigheter-dem-som-saljer-sex/sammanfattning-av-amnesty-international-policy-om-staters-ansvar-att-respektera-skydda-och-uppfylla-manskliga-rattigheter-dem-som-saljer-sex/> (Hämtad: 2021-05-15)

Bergström, Göran - Ekström, Linda, "Tre diskursanalytiska inriktningar" i Boréus, Kristina – Bergström, Göran (red.), *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 4:e uppl. Lund: Studentlitteratur, 2018.

Bergström, Göran - Boréus, Kristina, "Samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys" i Boréus, Kristina – Bergström, Göran (red.), *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 4:e uppl. Lund: Studentlitteratur, 2018.

Bergström, Göran - Svärd, Per-Anders, "Ide och ideologianalys" i Boréus, Kristina – Bergström, Göran (red.), *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 4:e uppl. Lund: Studentlitteratur, 2018.

Boréus, Kristina - Kohl, Sebastian, "Innehållsanalys" i Boréus, Kristina – Bergström, Göran (red.), *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 4:e uppl. Lund: Studentlitteratur, 2018.

Boréus, Kristina – Bergström, Göran (red.), *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. 4:e uppl. Lund: Studentlitteratur, 2018.

Crossette, Barbara, *UN Women Declares Its Neutrality in the Sex Trade Debate*, PassBlue, 2019-11-11.

<https://www.passblue.com/2019/11/11/un-women-declares-its-neutrality-in-the-sex-trade-debate/>

(Hämtad: 2021-05-10).

Crossette, Barbara, *Prostitution: A Word That UN Women Does Not Want to Hear*, Passblue, 2015-03-31.

<https://www.passblue.com/2015/03/31/prostitution-a-word-that-un-women-does-not-want-to-hear/>

(Hämtad: 2021-05-10).

Diamond, Ally-Marie, Wahne Toa Rising & Coalition Against Trafficking In Women Australia. *Busting 16 myths about the sex trade: 16 days of activism against gender-based violence*. Melbourne, Australia. 2020.

https://www.catwa.org.au/wp-content/uploads/2020/11/CATWAWTR-16-days_SexTradeMyths_2020_1121_Final.pdf (Hämtad: 2021-05-13).

Doezema, Jo., “*NOW YOU SEE HER, NOW YOU DON'T: SEX WORKERS AT THE UN TRAFFICKING PROTOCOL NEGOTIATIONS*”. Sussex University. Vol. 14 Issue 1, 2005: 61-89.

Esaiasson, Peter – Giljam, Mikael – Oscarsson, Henrik – Towns, Ann – Wängnerud, Lena, *Metodpraktikan konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 5:e uppl. Stockholm: Norstedts juridikförlag, 2017.

Fondation Scelles, *Global Report: Sexual Exploitation - Prostitution and Organized Crime*, Paris: Economica Ed., 2012.

<https://respect.international/wp-content/uploads/2019/07/Sexual-Exploitation-Prostitution-and-Organized-Crime.pdf> (Hämtad: 2021-05-07)

Freidenvall, Lenita - Jansson, Maria (red.), *Politik och kön: feministiska perspektiv på statsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur, 2011. (E-bok).

Gemzøe, Lena, *Feminism*. 2., uppl. Bilda, 2014.

Hahn, Kristina – Holzscheiter, Anna. *The Ambivalence of Advocacy: Representation and Contestation in Global NGO Advocacy for Child Workers and Sex Workers*. *Global Society: Journal of Interdisciplinary International Relations*. Vol. 27, nr 4, 2013: 497-520.

Havocscope, *Prostitution: Prices and Statistics of the Global Sex Trade*, Havocscope Books, 2015. (E-bok).

Hayes, Smith, Rebecca – Zahra, Shekarkhar,. *Why Is Prostitution Criminalized? An Alternative Viewpoint on the Construction of Sex Work*. Central Michigan University. vol. 13, no. 1, 2010.

Heywood, Andrew, *Political ideologies: an introduction*. Palgrave Macmillan, 2012. E-bok.

Hirschmann, J. Nancy, *The Sexual Contract Carole Pateman*. *Political Theory*. 18(1); Sage Publications, 1990: 170-174.

Human Rights Watch, *Why Sex Work Should Be Decriminalized*. Human Rights Watch. 2019. <https://www.hrw.org/news/2019/08/07/why-sex-work-should-be-decriminalized> (Hämtad: 2021-05-13).

Lister, Kate, *Sex workers or prostitutes? Why words matter*. *Inews*. 2017-10-5. <https://inews.co.uk/opinion/columnists/sex-workers-prostitutes-words-matter-9544> (Hämtad: 2021-05-14).

Mackay, Finn. *Radical Feminism. Feminism Activism in movement*. Basingstoke: Palgrave Macmillan. 2015.

Nationalencyklopedin. Prostitution. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/prostitution> (Hämtad 2021-05-05).

NGO Monitor, *Amnesty International: Founding, Structure, and Lost Vision*. NGO Monitor. 2014. <https://www.ngo-monitor.org/reports/23/> (Hämtad 2021-05-12)

ProCon. *Countries and Their Prostitution Policies*. Encyclopaedia Britannica. 2018. <https://prostitution.procon.org/countries-and-their-prostitution-policies/> (Hämtad: 2021-05-15).

ProCon. *Would Legal Prostitution Better Protect Prostitutes from Violence?* Encyclopaedia Britannica. 2018.

<https://prostitution.procon.org/questions/would-legal-prostitution-better-protect-prostitutes-from-violence/> (Hämtad: 2021-05-15).

Robinson, Cynthia Cole. "CHAPTER TWO: Feminist Theory and Prostitution." i *From the classroom to the corner: Female Dropouts' Reflections on Their School Years*. Peter Lang Publishing. Vol. 302, 2007: 21-36.

SFS 1962:700. *Brottsbalk* 6:11

Severinsson, Emma. Liberalfeminism, *Nationalencyklopedin*.

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/liberalfeminism> (Hämtad: 2021-05-10)

Severinsson Emma – Larsson, Lisbeth. Radikalfeminism, *Nationalencyklopedin*.

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/radikalfeminism> (Hämtad: 2021-05-10)

Sharmila, Parmanand. *Julie Bindel's The Pimping of Prostitution: Abolishing the Sex Work Myth and Dr Brooke Magnanti's Sex, Lies & Statistics*. Palgrave Macmillan. Vol. 25, nr 6, 2018: 734-737.

Wong, Wendy H. *Centralizing principles: how Amnesty International shaped human rights politics through its transnational network*. University of California. 2008: 248-272.

Bilagor

Nedan bifogas 'Amnesty International Policy on state obligations to respect, protect and fulfill the human rights of sex workers' i sin helhet som är det primära materialet i denna studie.

**AMNESTY INTERNATIONAL POLICY ON STATE OBLIGATIONS TO RESPECT,
PROTECT AND FULFIL THE HUMAN RIGHTS OF SEX WORKERS**
POL 30/4062/2016
26 May 2016

Amnesty International policy in brief	1
Related Amnesty International positions	3
Terminology	3
Intersectional discrimination and structural inequalities	5
Law and policy development by governments.....	7
Entry into sex work	8
Participation in sex work	9
Stigma, stereotyping and discrimination	9
Criminalization and other penalties	10
Physical and sexual violence	12
Protections from exploitation	13
Regulation of sex work.....	14
Consent	15
Leaving sex work	15
Human trafficking	16

AMNESTY INTERNATIONAL POLICY IN BRIEF

This policy has been developed in recognition of the high rates of human rights abuses experienced globally by individuals who engage in sex work; a term that Amnesty International uses only in regard to consensual exchanges between adults. It identifies the most prominent barriers to the realization of sex workers' human rights and underlines states' obligations to address them.

Multiple and intersecting forms of discrimination and structural inequalities have an impact on the lives of many sex workers and can play a role in a person's decision to engage or remain in sex work, as well as their experiences while in sex work. People who face multiple forms of discrimination and structural inequalities, such as women and those who face discrimination on the basis of their sexual orientation, gender identity, race, caste, ethnicity, Indigenous identity, migrant or other status, are often over-represented in sex work.

In addition to the marginalization that sex workers can experience on the basis of their gender and/or other aspects of their identity or status, they also frequently encounter censure, judgement and blame for being seen to transgress social or sexual norms and/or gender stereotypes on the basis of their participation in sex work. The stigmatized and criminalized nature of sex work routinely forces sex workers to operate at the margins of society in clandestine and dangerous environments with little recourse to safety or state protection. As a result, sex workers face an increased risk of violence and abuse, and such crimes against them often go unreported, under-investigated and/or unpunished, offering perpetrators impunity.

This policy sets out states' obligations to respect, protect and fulfil the human rights of sex workers. It also details the actions by states that Amnesty International believes will best address the barriers that sex workers routinely face in realizing their rights. This policy is grounded in the principles of harm reduction, gender equality, recognition of the personal agency of sex workers, and general international human rights principles.

In particular, the policy sets forth that states must:

- Address underlying harmful gender and other stereotypes, discrimination and structural inequalities that drive marginalization and exclusion and lead to individuals from marginalized groups selling sex in disproportionate numbers, and to discrimination against sex workers;
- Comply with their obligations with respect to all people's economic, social and cultural rights, in particular guaranteeing access for all to education and employment options and social security to prevent any person from having to rely on selling sex as a means of survival due to poverty or discrimination;
- Combat gender and other forms of direct and indirect discrimination and ensure that the human rights of all individuals, including women and girls, and those at risk of discrimination and abuse because of their sexual orientation or gender identity and expression, race, caste, ethnicity, Indigenous identity, migrant status or other characteristics of their identity, are equally respected, protected and fulfilled;
- Repeal existing laws and refrain from introducing new laws that criminalize or penalize directly or in practice the consensual exchange of sexual services between adults for remuneration;
- Refrain from the discriminatory enforcement against sex workers of other laws, such as those on vagrancy, loitering, and immigration requirements;
- Ensure the meaningful participation of sex workers in the development of law and policies that directly affect their lives and safety;
- Refocus laws away from catch-all offences that criminalize most or all aspects of sex work and towards laws and policies that protect sex workers' health and safety and that oppose all acts of exploitation and trafficking in commercial sex (including of children);
- Ensure that there are effective frameworks and services that allow people to leave sex work if and when they choose; and
- Ensure that sex workers have equal access to justice, health care and other public services, and to equal protection under the law.

States should implement the above positive obligations through the following three levels of interventions:

1. Applying criminal laws to prevent forced labour, human trafficking, abuse and violence in the context of commercial sex and the involvement of children in commercial sex acts;
2. Ensuring that legal protections pertaining to health, employment and discrimination are accessible to sex workers and are effective in protecting them from abuse and exploitation; and
3. Putting in place specific economic, social and cultural law and policy measures in order to address the intersectional discrimination, harmful gender stereotypes and denial of economic, social and cultural rights that may lead to entry into sex work, stigmatize sex workers and prevent exit for those who wish to stop selling sex.

Amnesty International calls for the decriminalization of all aspects of adult consensual sex work due to the foreseeable barriers that criminalization creates to the realization of the human rights of sex workers. As described further in this policy, Amnesty International considers that to protect the rights of sex workers, it is necessary not only to repeal laws which criminalize the sale of sex, but also to repeal those which make the buying of sex from consenting adults or the organization of sex work (such as prohibitions on renting premises for sex work) a criminal offence. Such laws force sex workers to operate covertly in ways that compromise their safety, prohibit actions that sex workers take to maximize their safety, and serve to deny sex workers support or protection from government officials. They therefore undermine a range of sex workers' human rights, including their rights to security of person, housing and health.

This policy does not argue that there is a human right to buy sex or a human right to financially benefit from the sale of sex by another person. Rather, it calls for sex workers to be protected from individuals who seek to exploit and harm them and it recognizes that the criminalization of adult consensual sex work interferes with the realization of the human rights of sex workers.

Amnesty International does not take a position on the exact form that regulation of sex work should take, or whether it is necessary for states to develop regulations specifically designed for sex work, which are separate from the general laws that broadly regulate other businesses or employment practices in a jurisdiction.

RELATED AMNESTY INTERNATIONAL POSITIONS

Forced labour and human trafficking (within any country or across borders, including for the purpose of sexual activity) constitute serious human rights abuses and must be criminalized. Under international law, states have a range of obligations to prevent, suppress and punish trafficking in persons, especially women and children, and to protect the human rights of victims of trafficking.

Children¹ involved in commercial sex acts are victims of sexual exploitation, recognized by the International Labour Organization as one of the worst forms of child labour² and a grave human rights abuse. They are entitled to remedies and reparation, including provision of all necessary support. States have obligations to address underlying factors that increase the vulnerability of children to sexual exploitation (including but not limited to lack of social support, discrimination, homelessness, poverty, harmful gender stereotypes and structural inequality).³ Under international law, states must ensure that offering, delivering or accepting a child for the purpose of sexual exploitation is treated as a criminal offence, and must take all appropriate measures to prevent the exploitation and abuse of children.⁴ States have additional responsibilities to protect the rights of children, including by ensuring that children are not prosecuted or otherwise penalized for involvement in commercial sex but are supported as victims of crime.⁵ Along these lines, criminal justice systems should not be used as the primary entry point to provide services to children who are engaging in commercial sex.

People who engage in sex work are entitled to respect for the full-range of their human rights on the basis of equality and non-discrimination. This policy should therefore be considered in conjunction with Amnesty International's existing and future relevant human rights policies and positions. All of Amnesty International's positions, including those for example on gender equality, gender-based violence, sexual violence, non-discrimination, rights of lesbian, gay, bisexual, transgender and/or intersex (LGBTI) people, human trafficking, sexual and reproductive rights, access to justice, rights at work and the right to adequate housing, apply equally to sex workers as to any other individuals facing human rights abuses. In fighting for the full realization of sex workers' rights, Amnesty International must both acknowledge and mainstream the rights of sex workers into all other relevant areas of our work.

TERMINOLOGY

Sex work: For the purposes of this policy, the term "sex work" is used to mean the exchange of sexual services (involving sexual acts)⁶ between consenting adults for some form of remuneration, with the terms agreed between the seller and the buyer. Sex work takes different forms, and varies between and within countries and communities. Sex work may vary in the degree to which it is more or less "formal" or organized.⁷

---

¹ A "child" is any person under the age of 18, regardless of the age of majority in a particular country.

² ILO Convention No. 182 (Worst Forms of Child Labour), 1999, Arts. 3(b) and 6(1).

³ Convention of the Rights of the Child, Art. 19; Committee on the Rights of the Child, General Comment 10 (Children's rights in juvenile justice), UN Doc. CRC/C/GC/10, 2007, paras. 7, 16.

⁴ Convention on the Rights of the Child, 1989; Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000.

⁵ International standards prescribe that in all decisions taken within the context of the administration of juvenile justice, the best interests of the child should be a primary consideration, and that the different development needs of children constitute the basis for the lesser culpability of children in conflict with the law. The protection of the best interests of the child requires that the traditional objectives of criminal justice, such as repression/retribution, must give way to rehabilitation and restorative justice objectives in dealing with child offenders. See Committee on the Rights of the Child, General Comment 10 (Children's rights in juvenile justice), UN Doc. CRC/C/GC/10, 2007, para 10. In addition, International standards stipulate that children must not be criminalized for acts that would not be crimes if they were adults. See, for example, United Nations Guidelines for the Prevention of Juvenile Delinquency (The Riyadh Guidelines), UN Doc. A/RES/45/112, 1990, Art. 56.

⁶ This policy does not apply to adult dancing or the production of sexually explicit material, including pornography.

⁷ See also the definition employed by the World Health Organization. See WHO, HIV/AIDS Programme, *Prevention and Treatment of HIV and Other Sexually Transmitted Infections for Sex Workers in Low- and Middle-Income Countries*:

The term “sex work” is used to describe situations where adults who are engaging in commercial sex have consented to do so. Where consent is absent for reasons including threat or use of force, deception, fraud, and abuse of power or involvement of a child, such activity would constitute a human rights abuse which must be treated as a criminal offence. (See definition of ‘**Consent**’ for further discussion.)

Sex worker: For the purposes of this policy, “sex workers” are adults (aged 18 and older) of all genders who receive money or goods in exchange for the consensual provision of sexual services, either regularly or occasionally.

Amnesty International recognizes that the terms used to refer to sex work and sex workers vary across contexts and according to individual preference and that not all people who do sex work identify as “sex workers”. Where possible, Amnesty International will employ the terminology used by rights holders or rights claimants themselves. However, generally Amnesty International uses the terms “sex work” and “sex worker”. As outlined above, these terms are not applicable to children.

Criminalization: For the purposes of this policy, “criminalization” refers to the process of prohibiting consensual adult sex work and attaching punishments in law. Criminalization of consensual adult sex work generally takes three different forms which are applied in a variety of combinations across countries. These can be summarized as:

- Laws which make the sale of sex by consenting adults a criminal offence, including for example laws on solicitation, and under which penalties are imposed upon sex workers themselves;
- Laws which make the organization of adult consensual sex work a criminal offence. These include, but are not limited to, laws against keeping a brothel; promotion of prostitution; renting premises for the purposes of prostitution; living off the proceeds of sex work; and facilitating sex work through the provision of information or assistance. These laws can result in the imposition of penalties against sex workers themselves for organizing their own sex work and against anyone who assists them; and
- Laws which make the buying of sex from consenting adults a criminal offence and under which penalties are imposed on buyers.

For the purpose of this policy, “criminalization” also refers to other laws not specific to sex work. Such laws could include those on vagrancy and loitering which are either applied in a discriminatory way against people involved in sex work, and/or have a disproportionate impact on sex workers which can in practice work as a *de facto* prohibition. Similarly, immigration laws can be applied in a discriminatory way against sex workers as a *de facto* prohibition on sex work by migrants. The criminalization of irregular (sometimes called “illegal”) entry or residence may give rise to – or exacerbate – the penalization of sex work by migrants, as engaging in this type of work may make them more visible and liable to being targeted by state authorities.

Penalization: For the purposes of this policy, “penalization” is used to refer to laws, policies and administrative regulations that have the same intent or effect as criminal laws in punishing, controlling and undermining the autonomy of people who sell sex, because of their involvement in sex work.⁸ These measures include, but are not limited to, the imposition of fines, detention for the purposes of “rehabilitation”, deportation, loss of child custody, disentitlement from social benefits, and infringement on rights to privacy and autonomy.

Human trafficking: For the purposes of this policy, Amnesty International uses the definition of human trafficking (or ‘trafficking in persons’) as set forth in the UN Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children (2000). The UN Trafficking Protocol defines trafficking as constituting three elements:

1. An “**action**”: that is, the recruitment, transportation, transfer, harbouring or receipt of persons;
2. A “**means**” by which that action is achieved (threat or use of force or other forms of coercion, abduction, fraud, deception, abuse of power or a position of vulnerability, and the giving or receiving of payments or benefits to achieve consent of a person having control over another person); and
3. A “**purpose**” (of the action/means): specifically, exploitation.⁹

Recommendations for a Public Health Approach, World Health Organization, 2012, p.12.

⁸ See CEDAW, Concluding Observations: Russian Federation, UN Doc. CEDAW/C/RUS/CO/8, 2015, paras. 25-26 (calls upon the government to repeal the provision of the Administrative Code which penalizes prostitution and to establish an oversight mechanism to monitor violence against women involved in prostitution including by the police)

⁹ UN Trafficking Protocol, 2000, Art. 3(a).

All three elements must be present to constitute “trafficking in persons” under the UN Trafficking Protocol.¹⁰ The only exception is when the victim is a child, in which case a trafficking-in-persons crime is deemed to have been committed even if none of the above “means” is involved. Human trafficking, including into the sex sector, is not the same as sex work. (See section on ‘**Human Trafficking**’ for further elaboration.)

Consent: While there is no clear uniform definition of consent under international law, for the purposes of this policy Amnesty International applies the term to mean the voluntary and ongoing agreement to engage in a particular sexual activity. Consenting to sex or to sell sex does not mean consenting to violence and consent can be rescinded at any time. Consent analysis is necessarily fact- and context-specific and the views, perspectives and experiences of individuals selling sex should be fundamental to any consideration of issues of consent. (See section on ‘**Consent**’ for further elaboration.)

INTERSECTIONAL DISCRIMINATION AND STRUCTURAL INEQUALITIES

Human rights violations against sex workers are due not solely to criminalization of sex work, but also to stigmatization, gender-based violence and discrimination, among other things. Furthermore, multiple and intersecting forms of discrimination and structural inequalities have an impact on the lives of many sex workers and can play a role in an individual’s decision to engage or remain in sex work, as well as their experiences while in sex work. Direct and indirect discrimination against sex workers and/or on the basis of gender, sexual orientation, gender identity, race, caste, ethnicity, Indigenous identity, migrant or other status, intersect to deny affected groups resources, opportunities, security and power necessary for the full enjoyment of human rights. Groups most affected by discrimination and inequality are frequently over-represented in sex work.¹¹

Women face entrenched gender discrimination and structural inequalities in most societies. Women bear a disproportionate burden of poverty and make up the majority of sex workers globally.¹² Gender inequality is ingrained in the structure of societies, and influences the distribution of power and access to resources at every level. Women facing multiple and intersecting forms of discrimination, such as on the basis of sexual orientation, gender identity, race, caste, status as a migrant, ethnicity and Indigenous identity, experience compounded inequalities which present multiple barriers to the full enjoyment of their human rights

Sex workers who are lesbian, gay, bisexual, transgender and/or intersex (LGBTI), or who are otherwise seen as transgressing gender or sexuality norms, face intersectional discrimination and marginalization. For example, whilst the majority of the world’s sex workers are cisgender¹³ women, when examined on a per capita basis a larger proportion of the transgender¹⁴ community is involved in sex work compared to the proportion of the population of

---

¹⁰ See UNODC, *Issue paper: The concept of ‘exploitation’ in the Trafficking in Persons Protocol*, 2015, p. 5.

¹¹ For further analysis, see the section on ‘Demographics of sex work’ in the explanatory note accompanying this policy.

¹² J. Vandepitte, R. Lyerla, G. Dallabetta, F. Crabbé, M. Alary, A. Buvé, ‘Estimates of the number of female sex workers in different regions of the world’, *Journal of Sexually Transmitted Infections*, 82, 2006; HIV and STI Control Board, National Centre for AIDS and STD Control, *Mapping and size estimation of most at risk populations in Nepal, Vol 3: Female Sex Workers*, UN Office on Drugs and Crime, 2011; B. Vuylsteke, H. Vandenhoudt, L. Langat, G. Semde, J. Menten, F. Odongo, A. Anapapa, L. Sika, A. Buve M. Laga, ‘Capture–recapture for estimating the size of the female sex worker population in three cities in Côte d’Ivoire and in Kisumu, western Kenya’, *Journal of Tropical Medicine and International Health*, 2010; REDLACTRANS, International HIV/AIDS Alliance, *What’s Preventing Prevention*, ‘The night is another country: Impunity and violence against transgender women human rights defenders in Latin America’, 2012, p. 9, available at: redlactrans.org.ar/site/wp-content/uploads/2013/05/Violencia-e-impunidad-English.pdf; Best Practices Policy Project, National Center for Transgender Equality, The Red Umbrella Project, ‘Meaningful work: Transgender experiences in the sex trade’, 2015, available at: www.transequality.org/sites/default/files/Meaningful%20Work-Full%20Report_FINAL_3.pdf; S. Baral, C. Beyrer, T. Poteat, ‘Human rights, the law, and HIV among transgender people’, Working Paper prepared for the Third Meeting of the Technical Advisory Group of the Global Commission on HIV and the Law, 2011; T. Poteat, A.L. Wirtz, A.Radix, A Borquez, A. Silva-Santisteban, ‘HIV risk and preventive interventions in transgender women sex workers’, *Lancet*, 2014, pgs. 274–286; WHO, ‘Transgender people and HIV: Policy brief, 2015, p. 8, available at: apps.who.int/iris/bitstream/10665/179517/1/WHO_HIV_2015.17_eng.pdf.

¹³ Cisgender people are individuals whose gender expression and/or gender identity accords with conventional expectations based on the physical sex they were assigned at birth. In broad terms, “cisgender” is the opposite of “transgender”.

¹⁴ Transgender is a term used in this document to describe individuals whose gender identity and/or gender expression differs from conventional expectations based on the physical sex they were assigned at birth. [...] not all transgender individuals identify as male or female; transgender is a term that can include members of third genders, as well as individuals who identify as more than one gender or no gender at all. See Amnesty International Policy Statement on the Rights of Transgender People, POL 39/002/2013. Note that the term “transgender” is used as an umbrella term. However, people with a range of gender and sexual identities are not necessarily captured by the term “transgender” and may not identify as such, but still face discrimination because of their gender identity and expression if they are seen as transgressing gender or sexuality norms.

cisgender women who are sex workers.¹⁵ This is indicative of the often marginalized status of transgender people in society. Deeply-embedded prejudiced attitudes inhibit LGBTI people from accessing education, thus impacting their access to livelihood options and housing.¹⁶ These individuals also tend to have less access to justice and to social support services due to stigma and institutionalized discrimination.¹⁷ The discrimination faced by LGBTI sex workers also intersects with and can be compounded by discrimination on the basis of factors such as race, caste, ethnicity, Indigenous identity, migrant or other status.

Cisgender men¹⁸ also account for a significant proportion of sex workers in many states,¹⁹ and can also face multiple and intersectional discrimination.

In addition, sex workers who transgress social norms around gender identity, expression and sexual orientation are often targeted directly under laws criminalizing same-sex intimacy,²⁰ as well as under laws regarding loitering, public nuisance, public decency and cross-dressing.²¹

People subject to discrimination on the basis of their race, ethnicity, caste,²² Indigenous identity or migrant status²³ are often over-represented among individuals selling sex.²⁴ This reflects structural discrimination faced by such groups, including social, political and historical factors and harmful stereotypes about such groups. These dynamics are often entrenched and, as in the case of Indigenous Peoples, often reflect a history of colonial oppression. In the present day, such dynamics can be reinforced by poverty and other forms of exclusion. In addition they may lead to a heightened risk of human rights violations in sex work, including higher rates of criminalization,²⁵ abuses of power or discrimination by authority figures such as police officers, judges and magistrates.

In addition to the marginalization that sex workers can experience on the basis of their gender and/or other aspects of their identity or status, sex workers also frequently face censure, judgment and blame for being seen to transgress social or sexual norms and/or to not conform to gender roles and stereotypes specifically because they are sex workers. They can also face denial of their agency and individual freedoms and further shaming where they are seen to reject rehabilitation, exit, or other prohibition initiatives. The stigmatized and criminalized nature of sex work routinely forces sex workers to operate at the margins of society in clandestine and dangerous environments with little recourse to safety or state protection. The multifaceted discrimination and exclusion that sex workers face leaves them at increased risk of violence and abuse, and offers impunity to perpetrators of violence and abuse

---

¹⁵ One study estimated that 43% of the transgender population have been estimated to have had experiences in sex work. See V. L. Hounsfield, et al., 'Transgender people attending Sydney sexual health services over a 16 year period', *Sex Health*, 4, 2007; Another national study in the United States estimated that transgender people engage in sex work at a rate of 10 times that of cisgender women. See J. Grant, L. Mottet, J. Tanis, J. Harrison, J. Herman and M. Keisling, *Injustice at every turn: A report of the National Transgender Discrimination Survey*, National Center for Transgender Equality and National Gay and Lesbian Task Force, 2011.

¹⁶ See S. Chatterjee, 'Problems faced by LGBT people in the mainstream society: Some recommendations', *International Journal of Interdisciplinary and Multidisciplinary Studies*, 2014; Amnesty International, *Because of who I am: Homophobia, transphobia and hate crimes in Europe* (EUR 01/014/2013).

¹⁷ See Human Rights Council, 'Discrimination and violence against individuals based on their sexual orientation and gender identity: Report of the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights', 2015, UN Doc. A/HRC/29/23; Human Rights Watch, 'Sex workers at risk: Condoms as evidence of prostitution in four US cities, 2012.

¹⁸ Male sex workers include men who sell sex to people of all genders and may identify as heterosexual, bisexual or gay.

¹⁹ See S., B. Adebajo, G., I. Eluwa, J., U. Tocco, B., A. Ahonsi, L., Y. Abiodun, A., O. Anene, D., O. Akpona, A., S. Karlyn, S. Kellerman, 'Estimating the number of male sex workers with the capture-recapture technique in Nigeria', *African Journal of Reproductive Health*, 2013; HIV and STI Control Board, National Centre for AIDS and STD Control: 'Mapping and size estimation of most at risk populations in Nepal, Vol 1: Male Sex Workers, Transgenders and their Clients', 2011, Available at www.unodc.org/documents/southasia/reports/MTC_final_report.pdf

²⁰ State sponsored homophobia, A World Survey of Laws: Criminalisation, protection and recognition of same-sex love, May 2015, 10th edition, ILGA, http://old.ilga.org/Statehomophobia/ILGA_State_Sponsored_Homophobia_2015.pdf.

²¹ Undeserved, Overpoliced, Invisibilised: LGBT sex workers do matter. Intersection briefing paper #1. October 2015, ICRSE http://www.sexworkeurope.org/sites/default/files/resource-pdfs/icrse_briefing_paper_october2015.pdf.

²² See R. Sahni, & K.V. Shankar, 'The First Pan-India Survey of Sex Workers: A summary of preliminary findings', Center for Advocacy on Stigma and Marginalisation, 2011.

²³ See TAMPEP, *Sex Work Migration and Health*, 2009. Available at tampep.eu/documents/Sexworkmigrationhealth_final.pdf

²⁴ C. Overs, *Sex Workers, Empowerment and Poverty Alleviation in Ethiopia*, Institute of Development Studies, 2014.

²⁵ Research in Brooklyn, New York, USA, found people of colour come before the Human Trafficking Intervention Court and face prostitution-related charges at a disproportionately high rate: see, Red Umbrella Project, *Criminal, Victim, or Worker: The effects of New York's Human Trafficking Intervention Courts on adults charged with prostitution-related offences*, 2014.

against sex workers.

Under international human rights law, states have an obligation to combat gender and other forms of direct and indirect discrimination, and to ensure that the human rights of all individuals, including women and girls, and those at risk of discrimination because of their sexual orientation or gender identity, race, caste, ethnicity, Indigenous identity, migrant or other status, are equally respected, protected and fulfilled.²⁶

States have obligations to combat discrimination and achieve substantive equality. One such obligation is to take effective measures to transform cultural and social attitudes underpinning discrimination. This, in turn, includes measures aimed at eliminating harmful gender and other stereotypes that are based on the idea of the superiority of men over women, or on stereotyped roles for men and women, and those that perpetuate structural inequalities and impair or nullify the enjoyment of human rights and fundamental freedoms by women and others at risk of discrimination.²⁷ Immediate measures may include reforming discriminatory laws, policies and practices; introducing temporary special measures; building the capacity of state institutions to combat discrimination and promote equality; and public education and awareness-raising programmes and initiatives to promote the enjoyment of the full range of human rights for all, in particular for people at risk of discrimination and marginalization. These measures should aim to end stigma and discrimination against sex workers. States have a broad obligation to take measures to challenge stereotypes that objectify women and should achieve this end through measures that do not infringe human rights. Rather than seeking to achieve this end through criminalizing sex work, states should utilize human rights consistent measures to challenge stereotypes, such as education and awareness measures.

Amnesty International considers that policies that aim to support and improve the situation of marginalized people must empower individuals and not compromise their safety or criminalize the contexts in which they live and work. Amnesty International recognizes and respects the agency of sex workers and their decisions to engage in, remain in or leave sex work. Globally, the voices of sex workers are frequently obscured or silenced as a result of the marginalization they experience, despite the fact that they are best placed to help define the most appropriate mechanisms to maximize their own welfare and safety. Amnesty International will take a participatory approach to work in this area, ensuring that it consults sex workers as it seeks to help defend their rights.

LAW AND POLICY DEVELOPMENT BY GOVERNMENTS

The rights of all sex workers to participate without discrimination in decisions affecting their lives must be respected.²⁸ In establishing laws and policies relevant to sex work, whether they relate to entry, participation or exit, governments should ensure the meaningful participation and consultation of sex workers, including, in particular current sex workers. Participation must involve sex workers from marginalized groups and those facing discrimination on the basis of, for example, sexual orientation, gender identity, race, caste, ethnicity and Indigenous identity. To be effective, such consultation must allow participation of sex workers in a way that permits anonymous engagement and other measures required to protect them from criminalization, retaliation, or harm. The consultation process should also ensure effective access to information and resources to allow meaningful engagement.

---

²⁶ The International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR); the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR); the International Convention on the Elimination of all forms of Racial Discrimination (CERD); the Convention on the Elimination of all forms of Discrimination against Women (CEDAW); the Convention on the Rights of the Child (CRC); and the Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD); and the International Convention on the Rights of all Migrant Workers and Members of their Families (CMW), between them comprehensively prohibit discrimination on all grounds, including age, race, caste, ethnicity, disability, sexual orientation, gender identity, marital status, and migrant status. The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW) requires governments to address specifically discrimination against women and guarantee substantive gender equality in all areas.

²⁷ The CEDAW and CRPD Conventions have explicitly set out obligations for states to eliminate harmful stereotypes and stereotyping. See, for example, Article 5 of CEDAW. In addition, multiple international human rights treaty bodies have interpreted the rights to non-discrimination and equality to include implied obligations to address stereotypes and stereotyping, including gender stereotypes, in a range of other human rights and fundamental freedoms, for example the freedom from arbitrary interference in private life and the right to the highest attainable standard of health. They have done this by reading the rights to non-discrimination and equality – which impose overarching obligations on States Parties – together with the substantive rights and freedoms guaranteed by the treaties for which they are responsible for monitoring. See OHCHR commissioned report, “Gender Stereotyping as a Human Rights Violation”. OHCHR, 2013.

²⁸ For example, the UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights has stated that the right of individuals and groups to participate in decision-making processes, which may affect their development, must be an integral component of any policy, programme or strategy developed to discharge governmental obligations under article 12”, General Comment No. 14: The right to the highest attainable standard of health, para. 54.

The situation of Indigenous Peoples, and the multiple forms of discrimination experienced by Indigenous individuals, means that that decisions taken by governments, including decisions of general applicability to the population as a whole, often have distinct, differentiated or disproportionate impacts on Indigenous Peoples and individuals. These impacts may be poorly understood or unanticipated by the state. International law recognizes that Indigenous Peoples have specific rights to participate in decision-making processes. Depending on a range of factors, including the seriousness of potential harm, these rights include the exercise of free, prior and informed consent.²⁹

Decisions at all levels of government including at the national, regional, local and community levels, must ensure the protection of the human rights of sex workers, including by refraining from criminalizing or penalizing sex work.

ENTRY INTO SEX WORK

Sex workers are a heterogeneous group. People of different backgrounds and identities undertake sex work for a variety of reasons and report a diversity of experiences.³⁰ Some sex workers make the decision to engage in sex work as a matter of preference: for some it can offer more flexibility and control over working hours or a higher rate of pay than other options available to them. For many, the decision to engage in sex work is a reflection of limited livelihood options. For example, it may be one of a limited number of sources of earnings open to irregular migrants who are denied permission to work and therefore rely on informal economies for work.³¹ Other individuals may turn to sex work as a means to address immediate needs because of poverty.

States have obligations under international law to provide an adequate social safety net and to address intersectional discrimination and structural inequalities in order to ensure that people do not have to rely on sex work as their means of survival. The right of everyone to social security is recognized in international law, including in Article 9 of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR).

State responses to sex work that rely principally on enforcement of criminal laws against sex work to discourage and/or penalize involvement in sex work have a detrimental impact on the human rights of sex workers and do not offer support, alternatives or choices to people who do not want to engage in sex work. In addition, because women often bear the primary responsibility as caregivers for children, older persons and people with disabilities, these types of state responses often have a detrimental impact on families, especially children.³²

With regard to entry into sex work, states must:

- Ensure that the central aim of policies and programmes on sex work is to protect the human rights of sex workers;
- Adopt and implement effective programmes, laws and policies, in line with obligations under international human rights law, to ensure the right to an adequate standard of living and the right to social security, so that no person has to rely on sex work as their only means of survival;
- Guarantee and enforce legal protections to ensure that no person is compelled to sell sex against their will, ensuring that such protections do not conflate sex work (including that involving migrants) with human trafficking and do not violate sex workers' human rights;
- Provide appropriate educational options and support so that people can secure access to freely chosen work that actively empowers marginalized individuals and groups, respects individual agency and guarantees the realization of human rights;

---

²⁹ 'Disproportionate impacts' refer to the factual situation of Indigenous Peoples to be taken into account. The specific legal standard is the principle of 'differentiated effects'. In 2009, the UN Special Rapporteur on the rights of indigenous peoples, James Anaya, stated that the duty of States to consult directly with indigenous peoples through special, differentiated procedures applies "whenever a State decision may affect indigenous peoples in ways not felt by others in society. Such a differentiated effect occurs when the interests or conditions of indigenous peoples that are particular to them are implicated in the decision, even when the decision may have a broader impact, as in the case of certain legislation." Report of the UN Special Rapporteur on the rights of indigenous peoples, UN doc A/HRC/12/34, 15 July 2009, para. 43. For further analysis, see the section on 'Indigenous peoples and decision-making' in the explanatory note accompanying this policy.

³⁰ R. Weitzer, 'The Mythology of Prostitution: Advocacy Research and Public Policy', *Sexuality Research and Social Policy*, 7, 2010, p.15-29; R. Weitzer, 'Sociology of Sex Work', *Annual Review of Sociology*, 35, 2009, p. 213-234.

³¹ Those who migrate through irregular channels to earn a better livelihood should not immediately be conflated with those who are forced, defrauded or coerced to travel to another country for work (i.e. human trafficking). See, for example, L.M. Agustin, *Sex at the margins: Migration, labour markets and the rescue industry*, 2008.

³² For further analysis, see the sections on 'Entry into sex work' and 'Economic, social and cultural rights' in the explanatory note accompanying this policy.

- Take all necessary measures to eradicate discrimination against marginalized individuals and groups who are commonly represented in sex work, including discrimination in employment; and
- Take all necessary measures to modify social and cultural practices and oppose stereotypes (particularly stereotyped gender roles) that enable and perpetuate inequality and discrimination.

PARTICIPATION IN SEX WORK

Sex workers experience high rates of human rights abuses globally. These abuses occur at the hands of a range of state and non-state actors including: law enforcement officials, clients of sex workers, third-parties involved in sex work, other private individuals or groups, landlords and health care providers. State responses to sex work that seek to criminalize/penalize involvement in sex work actively disempower sex workers, entrench stigma, discrimination and social inequalities, and support a culture of impunity for human rights abuses against them.

STIGMA, STEREOTYPING AND DISCRIMINATION

Sex work is generally a highly stigmatized activity and sex workers routinely face prejudice and discrimination at the hands of state and non-state actors.³³ Sex workers are frequently subjected to punishment, blame and social exclusion for being seen to transgress social, sexual and gender norms or stereotypes. The criminalization of sex work and penalization of sex workers in most countries imposes a criminal status (or a presumption of illegality) that can follow them in every aspect of their lives. Sex workers can also suffer discrimination based on their criminal records for past or current involvement in sex work. These realities affirm and compound a discriminatory view of sex workers as immoral and socially irresponsible criminal actors who are to “blame” for any harm, punishment or judgment they incur in the course of their sex work.

It is necessary to avoid the stereotyping of all sex workers as lacking in agency or capacity as this is harmful and disempowering, and not reflective of evidence regarding the situations and experiences of sex workers globally.³⁴ In most instances, the fact that many sex workers are cisgender and transgender women and/or from communities that are already marginalized and oppressed, compounds the prejudice they face, meaning that they experience multiple, intersecting forms of discrimination and often face high levels of judgment, stereotyping, blame and criminalization. Stigma can also extend to and impact on the children of sex workers.³⁵

In addressing stigma and discrimination against sex workers, states must:

- Ensure that policies and programmes on stigma and discrimination against sex workers and their families are developed through meaningful participation and consultation with sex workers, including those facing multiple forms of discrimination;
- Ensure that sex workers and their families enjoy equal protection under the law and are protected from all forms of discrimination;
- Take measures to eradicate and oppose harmful stereotypes and stigma against sex workers and their families, including through programmes to promote respect for sex workers’ dignity and human rights among law enforcement officials, and ensuring legal support for sex workers exercising their rights;
- Provide sex workers with access to health, housing, education, social security and other services or government programmes without discrimination; and halt measures which serve to penalize sex workers for their engagement in sex work.

---

³³ See Amnesty International reports, “*What I’m doing is not a crime*”: *The human cost of criminalizing sex work in the City of Buenos Aires, Argentina* (AMR 13/4042/2016); *The human cost of ‘crushing’ the market: Criminalization of sex work in Norway*, (EUR/36/4034/2016); *Harmfully Isolated: Criminalizing sex work in Hong Kong* (ASA 17/4032/2016); *Outlawed and abused: Criminalizing sex work in Papua New Guinea* (ASA 34/4030/2016).

³⁴ Claims that suggest the majority of sex workers enter the sex industry as children, that most were sexually or physically abused as children, are forced against their will to undertake sex work and/or are addicted to drugs have been shown to be misrepresentative of a large proportion of sex workers. See I. Vanwesenbeeck, ‘Another decade of social scientific work on prostitution’, *Annual Review of Sex Research*, 12, 2001; See also R. Weitzer, ‘Sociology of Sex Work’, *Annual Review of Sociology*, 35, 2009, p. 213-234; T. Clatt, D. Caverner, V. Egan, ‘Rationalising predictors of child sexual exploitation and sex-trading’, *Child Abuse and Neglect*, 2014.

³⁵ For further analysis, see the section on ‘Stigma’ in the explanatory note accompanying this policy.

CRIMINALIZATION AND OTHER PENALTIES

The primary and secondary evidence gathered by Amnesty International demonstrates that criminalization and penalization of sex work have a foreseeably negative impact on a range of human rights.³⁶ These include: the rights to life, liberty, autonomy and security of person; the right to equality and non-discrimination; the right to be free from torture or cruel, inhuman or degrading treatment or punishment; the right to privacy; the right to the highest attainable standard of health; the right to information and education; the right to freedom of opinion and expression; the right to adequate housing; the right to just and favourable conditions of work; the right to family life and to found a family; and the right to remedy for human rights abuses.³⁷

Evidence indicates that criminalization interferes with and undermines sex workers' right to health services and information, in particular the prevention, testing and treatment of sexually transmitted infections (STIs) and HIV. Criminalization of sex work has specifically been shown to directly undermine global HIV prevention efforts.³⁸ For example, police in many countries frequently confiscate and cite the use of condoms as evidence of sex work offences, creating a disincentive to their use and further jeopardizing the right to the highest attainable standard of health.³⁹

Criminalizing consensual adult sexual activities has been recognized as violating states' obligation to respect the right to sexual and reproductive health as it amounts to a legal barrier that impedes access to sexual and reproductive health services.⁴⁰ States have an immediate obligation to "repeal or eliminate laws, policies and practices that criminalize, obstruct or undermine [an] individual's or particular group's access to sexual and reproductive health facilities, services, goods and information".⁴¹ The UN Committee on Economic Social and Cultural Rights has confirmed that states must specifically ensure that sex workers have access to the full range of sexual and reproductive health care services.⁴²

Where sex workers are required by law to operate alone and/or are prohibited from securing premises, their capacity to secure a safe working environment is greatly reduced. Laws against paying for consensual sex or organizing sex work have a detrimental impact on their ability to work and lead to the penalization of sex workers. Such laws regularly force sex workers to operate covertly and/or prohibit actions that sex workers take to manage their safety and, in doing so, violate sex workers' human rights, including their rights to security of person, housing and health.⁴³ Laws against organizing sex work are often enforced against sex workers, and in some circumstances, their family members.

Criminalization of sex work also creates an environment where law enforcement officers and other officials can perpetrate violence, harassment and extortion against sex workers with impunity. Where sex workers face the threat of criminalization, penalization or loss of livelihood when or if they report crimes against themselves to police, their access to justice and equal protection under the law is significantly compromised.⁴⁴ This, in turn, offers impunity to perpetrators of violence and abuse against sex workers.

---

³⁶ For further analysis, see the section on 'Human rights and the criminalization of sex work' 'Impact of criminalizing the purchase of sex' and 'What Amnesty International means by Decriminalization' in the explanatory note accompanying this policy.

³⁷ For an elaboration of affected legal standards, see the section on 'Human rights standards and UN agency positions on sex work' in the explanatory note accompanying this policy.

³⁸ See generally Global Commission on HIV and the Law, *Risks, Rights and Health*, 2012; UNAIDS Guidance Note on HIV and Sex Work, Annex 3; UNAIDS, UNFPA, UNDP, *Sex Work and the Law in Asia and the Pacific*, 2012; UNDP, UNFPA, APNSW, SANGRAM, *The Right(s) Evidence: Sex, Violence and HIV in Asia – A Multi-country Qualitative Study*, 2015.

³⁹ See Amnesty International reports, *The human cost of 'crushing' the market: Criminalization of sex work in Norway* (EUR/36/4034/2016); *Harmfully Isolated: Criminalizing sex work in Hong Kong* (ASA 17/4032/2016); *Outlawed and abused: Criminalizing sex work in Papua New Guinea* (ASA 34/4030/2016). See also Open Society Foundations, *Criminalizing Condoms, How policing practices put sex workers and HIV services at risk in Kenya, Namibia, Russia, South Africa, the United States and Zimbabwe*, 2012; Human Rights Watch, *Sex Workers at Risk: Condoms as Evidence of Prostitution in Four U.S. Cities*, 2012; M.H. Wurth *et al.*, 'Condoms as Evidence of Prostitution in the United States and the Criminalization of Sex Work', *Journal of the International AIDS Society*, 2013.

⁴⁰ See CESCR, General Comment 22 (right to sexual and reproductive health (Article 12)), (UN Doc. E/C.12/GC/22), 2016, para. 57.

⁴¹ CESCR, General Comment 22 (UN Doc. E/C.12/GC/22), 2016, para. 49(a).

⁴² See CESCR, General Comment 22 (UN Doc. E/C.12/GC/22), 2016, para. 32.

⁴³ See for example the judgement, based on a unanimous decision, by the Supreme Court of Canada: *Canada (Attorney General) v. Bedford*, 2013 SCC 72, [2013] 3 S.C.R. 1101.

⁴⁴ See CEDAW, General Recommendation 33 (women's access to justice), UN Doc. CEDAW/C/GC/33, 2015, paras. 9, 51(I).

The enforcement of laws criminalizing sex work can lead to forced evictions, arbitrary arrests, investigations, surveillance, prosecutions and severe punishment of sex workers,⁴⁵ including flogging, stoning or death. It can also limit their ability to access housing, education and social security.⁴⁶ Such violations can also have a particularly negative impact on sex workers living in poverty, as well as their children and families.

The criminalization of sex work also frequently works to exclude sex workers from protections available to others under labour laws, as well as health and safety laws, and can impede or prohibit them from forming or joining trade unions to secure better working conditions and health and safety standards. This, in turn, can render sex workers at greater risk of exploitation by third parties.⁴⁷ Criminalization of sex work also undermines the right to privacy, which includes individuals' freedom to make autonomous decisions with regard to their bodies.⁴⁸ Criminalization and penalization measures can have a disparate impact on women in sex work, given that women make up the majority of those living in poverty worldwide, have less access to education, employment opportunities and economic resources, and often bear the primary burden of family and community caretaking.⁴⁹

Sex workers are at risk of multiple, intersecting forms of criminalization and penalization. Sex workers who are at risk of discrimination on the basis of their sexual orientation and/or gender identity face criminalization in some countries under laws against sex work and/or laws against sexual activity between people of the same sex, or laws enforcing norms of gender expression such as prohibitions against cross-dressing. Sex workers who are living with HIV may also face criminalization under laws on HIV transmission, exposure or non-disclosure, in addition to the criminalization they face under sex work laws. Women who are sex workers may face additional criminalization in countries where access to abortion is prohibited by law and/or where sex outside marriage is criminalized.⁵⁰ Likewise, the criminalization of irregular (sometimes called "illegal") migration or residence may give rise to – or exacerbate – the penalization of sex work by migrants and refugees, as engaging in this type of work might make them more visible and liable to being targeted by state authorities.

In response to the human rights violations caused by the criminalization of sex work, states must:

- Repeal existing laws and/or refrain from introducing new laws that criminalize or penalize directly or in practice the consensual exchange of sexual services between adults for remuneration;
- Ensure that any criminal laws that are applied to sex work are aimed at addressing harm to sex workers, including through clearly defined prohibitions on acts of coercion or exploitation, such as compelling a person to sell sex (including through the abuse of authority). Such laws should not be applied in a way that conflates all sex work with violence and/or exploitation or acts as a de facto prohibition on sex work;⁵¹
- Refrain from the discriminatory enforcement of other laws such as those on vagrancy, loitering, and immigration requirements against sex workers; and
- Ensure that sex workers are entitled to equal protection under the law and access to justice, and are not excluded directly or in practice from the application of anti-discrimination, labour, health and safety, and other laws.

---

⁴⁵ See Human Rights Council, *Report of the Special Rapporteur on the right of everyone to the enjoyment of the highest attainable standard of physical and mental health, Anand Grover (UN Doc. A/HRC/14/20), 2010*; Global Commission on HIV and the Law, *Risks, Rights and Health*, 2012; WHO, *Prevention and Treatment of HIV*; UNAIDS *Guidance Note*, L. Lim, *The Sex Sector*; C. Overs, *Sex Workers, Empowerment and Poverty Alleviation in Ethiopia*; WHO, *Prevention and Treatment of HIV*.

⁴⁶ Amnesty International reports, *"What I'm doing is not a crime": The human cost of criminalizing sex work in the City of Buenos Aires, Argentina (AMR 13/4042/2016)*; *The human cost of 'crushing' the market: Criminalization of sex work in Norway (EUR/36/4034/2016)*; Global Commission on HIV and the Law, *Risks, Rights and Health*, 2012.

⁴⁷ NSWP, *Sex Work and the Law: Understanding Legal Frameworks and the Struggle for Sex Work Law Reform*, 2014.

⁴⁸ ICCPR, Article 17(1)(2); ICRPD, Article 22(1); *K.L. v. Peru*; UN Doc. CCPR/C/85/D/1153/2003, paras. 6.4-6.5; CEDAW, General Recommendation 24. At least one human rights body has directly applied the right to privacy to sex outside of the confines of marriage. The UN Human Rights Committee in *Toonen v Australia* held that laws criminalizing same-sex activity in private were in breach of the ICCPR. While the Committee considered a criminal "sodomy" law in this communication, it did not limit its reasoning to this specific type of law. See Human Rights Committee, *Toonen v Australia*, UN Doc. CCPR/C/50/D/488/1992, 1994.

⁴⁹ UN Human Rights Council, *Report of the Special Rapporteur on extreme poverty and human rights*, UN Doc. A/66/265 (2011), para. 11 (addressing the human rights impact of penalizing poverty).

⁵⁰ See CEDAW, General Recommendation 33 (women's access to justice), 2015, para. 49 ("Women are also disproportionately criminalized due to their situation or status, for instance women in prostitution, migrant women, women accused of adultery, lesbian, bisexual, transgender women and intersex persons, women who undergo abortion or women belonging to other discriminated groups.")

⁵¹ See for example: Sections 16 and 17 of The Prostitution Reform Act 2003, New Zealand on "Inducing or compelling persons to provide commercial sexual services or earnings from prostitution" and "Refusal to provide commercial sexual services" Available at www.legislation.govt.nz/act/public/2003/0028/latest/DLM197815.html

PHYSICAL AND SEXUAL VIOLENCE

In many countries sex workers face high levels of violence at the hands of both state and non-state actors. This violence is often a manifestation of the stigma and discrimination directed towards sex workers and is exacerbated by their criminalized status. Violence faced by sex workers is often gender-based and or/influenced by other forms of discrimination.

Violence against sex workers is further compounded by criminal and other punitive laws and policies against sex work which inhibit sex workers' ability to seek state protection from violence and and/or compel sex workers to operate in covert ways that compromise their safety. In most countries law enforcement is not adequately focused on the protection of sex workers from violence but instead on prohibition of sex work through enforcement of criminal law. This creates an adversarial relationship between sex workers and law enforcement officials that compromises the safety of sex workers and offers impunity to perpetrators, including law enforcement officials themselves, of violence and abuse against sex workers.

The fact that various aspects of sex work are treated as criminal conduct in many countries means that sex workers cannot rely on support or protection from the police. For many sex workers, reporting crimes experienced during the course of their work means putting themselves at risk of criminalization and/or penalization on the basis of their involvement in sex work, seizure of their earnings, potential loss of their livelihood through related sanctions and/or monitoring by the police to detect their clients.⁵² As a result, sex workers are frequently unable to seek redress for crimes committed against them, thereby offering impunity to perpetrators.⁵³ In addition, the stigmatized and criminalized status that sex workers experience gives law enforcement officials in many countries the scope to harass, extort and perpetrate physical and sexual violence against them, also with impunity.⁵⁴ When they are not threatened with criminalization/penalization, sex workers are better able to collaborate with law enforcement to identify perpetrators of violence and abuse, including human trafficking.⁵⁵

---

⁵² See for example: Amnesty International reports, *"What I'm doing is not a crime": The human cost of criminalizing sex work in the City of Buenos Aires, Argentina* (AMR 13/4042/2016); *The human cost of 'crushing' the market: Criminalization of sex work in Norway* (EUR/36/4034/2016); *Harmfully Isolated: Criminalizing sex work in Hong Kong* (ASA 17/4032/2016); *Outlawed and abused: Criminalizing sex work in Papua New Guinea* (ASA 34/4030/2016).

⁵³ C.M. Lowndes et al., 'Injection Drug Use, Commercial Sex Work, and the HIV/STI Epidemic in the Russian Federation', *Sexually Transmitted Diseases*, 2003; 'Rights, Risks & Health', p.37 (citing UNIFEM, 'A legal analysis of sex work in Anglophone Caribbean', 2007; USAID, C. Jenkins, C. Sainsbury, Cambodian Prostitutes' Union, Women's Network for Unity, *Violence and exposure to HIV among sex workers in Phnom Penh, Cambodia*, 2006; A. Crago, *Our Lives Matter: Sex Workers Unite for Health and Rights*, 2008, p. 31-32; I. Pauw and L. Brener, "You are just whores—You can't be raped": Barriers to safer sex practices among women street sex workers in Cape Town', *Culture, Health and Sexuality*, 2003, pp. 465-81.

⁵⁴ See Amnesty International reports, *"What I'm doing is not a crime": The human cost of criminalizing sex work in the City of Buenos Aires, Argentina* (AMR 13/4042/2016); *The human cost of 'crushing' the market: Criminalization of sex work in Norway* (EUR/36/4034/2016); *Harmfully Isolated: Criminalizing sex work in Hong Kong* (ASA 17/4032/2016); *Outlawed and abused: Criminalizing sex work in Papua New Guinea* (ASA 34/4030/2016); *Assaulted and accused: Sexual and gender based violence in Tunisia* (MDE 30/2814/2015); Amnesty International, *"Welcome to hell fire": Torture and other ill-treatment in Nigeria* (AFR 44/011/2014); Rights, Risks & Health p. 37; Human Rights Watch, *Off the Streets: Arbitrary Detention and other Abuses Against Sex Workers in Cambodia*, 2010; WHO, *Violence Against Women and HIV/AIDS: Critical Intersections, Violence against Sex Workers and HIV Prevention*, Information Bulletin Series, No. 3, 2005.

⁵⁵ See, for example, *Innovative approaches to combat trafficking of women in sex trade by Durbar Mahila Samanwaya Committee (Kolkata)*, Durbar Mahila Samanwaya Committee, available at www.sexworkereurope.org/sites/default/files/resource-pdfs/dmsc_innovative_approaches_trafficking.pdf; *10 reasons to decriminalize sex work: A reference brief*, Open Society Foundations, p. 6, available at: www.opensocietyfoundations.org/sites/default/files/decriminalize-sex-work-20120713.pdf; *UNAIDS guidance note on HIV and sex work*, 2012.

Laws that criminalize the buying of sex or general organizational aspects of sex work, such as laws regarding brothel-keeping or solicitation, often force sex workers to work in ways that compromise their safety.⁵⁶ Bans on buying sex criminalize the transaction between the sex worker and the client. While these laws are often intended to shift police focus, and therefore blame, from the sex worker to the client, in practice they can lead to sex workers having to take risks to protect their clients from detection by law enforcement, such as visiting locations determined only by their clients.⁵⁷ Laws prohibiting organizational aspects of sex work often ban sex workers from working together, renting secure premises, or hiring security or other support staff, meaning that they face prosecution and other penalties if they try to operate in safety. In prohibiting activities that help keep sex workers safe, criminalization denies sex workers their right to security of person.

In order to protect sex workers from violence, states must:

- Ensure that sex workers enjoy full and equal protection under the law as well as effective remedies, including for offences involving rape and sexual violence, abuse of authority, assault, extortion and all other crimes;
- Introduce all necessary measures to ensure the effective investigation, prosecution and punishment of violence against sex workers without discrimination, including legal or procedural reforms where appropriate, such as standards of good practice which reflect policing that is consistent with human rights;⁵⁸ and
- Provide training and monitoring measures for law enforcement officials and health and social service providers to help protect the human rights of sex workers.

PROTECTIONS FROM EXPLOITATION

Exploitation within commercial sex takes different forms and can encompass a wide range of actions extending from labour violations (for example relating to health and safety regulation), up to and including very serious forms of exploitation involving servitude-like practices and forced labour. States have a range of obligations to protect individuals, including those involved in sex work, from exploitation and abuse. Amnesty International considers that there is greater scope for sex workers to benefit from labour-based protections from exploitation where sex work is not treated as a criminal activity. Similarly, sex workers are more empowered to claim their rights and seek protection from exploitation under the law when they do not have to risk criminalization and/or penalization as a consequence of engaging with law enforcement or other state actors.

Amnesty International considers that states must provide sex workers with comprehensive protections from exploitation, including protections under the law and adequate reporting and investigation mechanisms. These include but are not limited to:

- **Labour and employment regulations:** States can regulate sex work either via the general laws that apply to all businesses or employment practices, or through the introduction of regulations specific to sex work. Amnesty International does not take a position on whether states should formally recognize sex work as a form of work that requires regulation specific to sex work, nor does it take a position on the exact form such regulation should take.
- **Other criminal laws:** States must ensure that sex workers can access adequate legal protection from the range of other forms of exploitation that do not constitute human trafficking. These protections may be provided for more generally through other laws, for example via laws on physical and sexual violence, abuse of authority, forced labour, or other clearly defined acts of exploitation. Such laws should not be applied in a way that conflates all sex work with violence and/or exploitation or acts as a *de facto* prohibition on sex work.
- **Anti-trafficking laws:** States fulfil their obligations under international law to prevent, suppress and punish human trafficking, by adopting legislative and other measures necessary to establish human trafficking for all purposes as a criminal offence.⁵⁹ These laws must comply with human rights standards.

---

⁵⁶ See *Canada (Attorney General) v Bedford*, 2013 SCC 72 [2013] 3 S.C.R. 1101.

⁵⁷ I. U. Bjørndah, *Dangerous Liaisons: A report on the violence women in prostitution in Oslo are exposed to*, Oslo, 2012.

⁵⁸ See Human Rights Council, Report of the Special Rapporteur on the right of everyone to the enjoyment of the highest attainable standard of physical and mental health, Anand Grover (UN Doc. A/HRC/14/20), 2010; CESCR, General Comment 22 (right to sexual and reproductive health (Article 12)), (UN Doc. E/C.12/GC/22), 2016, para. 32. The CEDAW Committee has expressed concern to one state party about “widespread violence and discrimination against women in prostitution, in particular by the police.” CEDAW, Concluding observations: Kyrgyzstan, (UN Doc. CEDAW/C/KGZ/CO/4), 2015, para. 21(c).

⁵⁹ UN Trafficking Protocol, Article 5.

In enforcing these laws, victims of violence must be ensured access to legal and social protection, remedies and, in the case of migrants, immigration support (particularly when complying with anti-trafficking investigations and prosecutions). Additionally, victims made to engage in illegal activities should not themselves be criminalized.

REGULATION OF SEX WORK

Decriminalization of sex work does not mean the total absence of any regulation of sex work. Rather it means that laws should be refocused away from catch-all offences that criminalize most or all aspects of sex work towards laws and policies that provide protection for sex workers from acts of exploitation and abuse.

States have an obligation to ensure that all persons, including sex workers, have access to just and favourable conditions of work (which includes matters of safety)⁶⁰ and are protected against exploitation, including those who are self-employed or who make their living in informal settings.⁶¹ There has been some movement at all levels – international⁶², regional⁶³ and national⁶⁴ – to recognize that sex workers must be protected with relevant labour and employment guarantees even in the absence of explicit recognition by the state of sex work as an occupation and where sex work has not been decriminalized.

Amnesty International does not take a position on the exact form that regulation of sex work should take, or whether it is necessary for such measures to be either within or apart from the general laws that broadly regulate other businesses or employment practices in a country.⁶⁵ Rather, this should be determined in collaboration with sex workers and should comply with human rights standards.⁶⁶

States can impose restrictions on the sale of sexual services, provided that such restrictions comply with international human rights law, in particular in that they must be for a legitimate purpose, appropriate to meet that purpose, provided by law, and necessary for and proportionate to the legitimate aim sought to be achieved, and not discriminatory.⁶⁷ For example, states may restrict sexually explicit imagery in advertising to the general public and the timing and locations of such advertising. Restrictions that would aim to limit sex work to the extent that it becomes impossible or risky or which prohibit sex workers from working together for safety – for example, by organizing collectively – would not be legitimate.

Regulation should respect the agency of sex workers and guarantee that all individuals who undertake sex work can

---

⁶⁰ See CESCR, General Comment 23 (right to just and favourable conditions of work (article 7 of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights), 2016, UN Doc. E/C.12/GC/23, 2016, paras. 25-30.

⁶¹ Universal Declaration of Human Rights, Article 23; CESCR, General Comment 23 (right to just and favourable conditions of work (article 7 of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights), 2016, UN Doc. E/C.12/GC/23, 2016, para. 5 (The right to just and favourable work conditions applies to everyone, including self-employed people and those in the informal sector. Additionally, “[w]hile the overall objective should be to formalize work, laws and policies should explicitly extend to workers in the informal economy and States parties should take steps to gather relevant disaggregated data so as to include this category of workers in the progressive realization of the right. For that purpose the informal economy should be included in the mandate of a respective monitoring and enforcement mechanism” para. 47 (iv).

⁶² For example, despite initial opposition from some member states, the ILO agreed in 2010 that its recommendation on HIV and the World of Work (200/2010) should apply to all workers, both formal and informal and this should include sex workers. See ILO Report of the Committee on HIV/AIDS ‘HIV Aids and the World of Work, Provisional Record 13 (Rev.) 99th session, 2010, paras. 192-210.

⁶³ In 2001, the European Court of Justice ruled that a group of Polish and Czech women had the right to engage in sex work in the Netherlands under treaties between the European Union and its applicant countries. The judges said that “prostitutes” could work in any European Union country where selling sex was tolerated as long as they were genuinely self-employed, had the means to set up their business and had a reasonable chance of success. (*Jany and Others* C-268/99).

⁶⁴ See *Kylie v Commission for Conciliation, Mediation and Arbitration & Ors* [2008] ZALC 86; [2008] 9 BLLR 870 (LC) ; (2008) 29 ILJ 1918 (LC) (31 July 2008) in which the South African Labour Appeals Court ruled that a sex worker was entitled to protection against unfair dismissal even though sex work remained criminalized. See also the minority judgment of Sachs and O Regan JJ in *S v Jordan and others* 2002 (6) SA 642 (CC), para 74.

⁶⁵ For an elaboration of why Amnesty International is taking this position, see the section on ‘Why not legalization?’ in the explanatory note accompanying this policy.

⁶⁶ See J. Pitcher, ‘The Impact of Different Regulatory Models on the Labour Conditions, Safety and Welfare of Indoor-based Sex Workers’, *Criminology and Criminal Justice*, 2014.

⁶⁷ See ICCPR, Arts. 18, 19, 21 and 22; ICESCR, Art. 4; European Social Charter, Art. 31.1; Protocol of San Salvador, Art. 5. The content of these requirements has been developed extensively elsewhere. See, for example, the Siracusa Principles on the Limitation and Derogation Provisions in the International Covenant on Civil and Political Rights, UN Doc. E/CN.4/1985/4, annex, 1985; Limburg Principles on the Implementation of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, UN Doc. E/CN.4/1987/17, annex, 1987. See also UN Human Rights Council, *Report of the Special Rapporteur on extreme poverty and human rights*, UN Doc. A/66/265 (2011), para. 11 (addressing the human rights impact of penalizing poverty).

do so in safe conditions, are free from exploitation, and are able to continue or stop selling sex when and if they choose.

In the context of regulating sex work, states must:

- Respect and protect the right of sex workers to just and favourable conditions of work;
- Ensure that regulatory frameworks comply with international human rights law and that the safety and fulfilment of sex workers' human rights is the paramount objective for any such regulations;
- Ensure the meaningful participation of and consultation with sex workers, including those facing multiple forms of discrimination, in the development of any regulatory frameworks; and
- Recognize the rights of sex workers to associate and to form and/or join trade unions.

CONSENT

A key component of Amnesty International's definition of sex work is the focus on consent as a factor to distinguish sex work from human trafficking, sexual exploitation, sexual violence and gender-based violence. While there is no clear definition of consent under international law, for purposes of this policy, Amnesty International uses the term to mean the voluntary and ongoing agreement to engage in a particular sexual activity. Consenting to sex does not mean consenting to violence. Rather, sex workers, like other persons, can change or rescind their consent to have or sell sex at any point and this must be respected by all parties (e.g. clients, potential clients, third parties, police, judges and other law enforcement officials). Where consent is not voluntary and ongoing, including when a person's changed or rescinded consent is not respected, this constitutes rape and is a human rights abuse and must be treated as a criminal offence. Consent analysis is necessarily fact- and context-specific and the views, perspectives and experiences of individuals selling sex should be prioritized in any consideration of issues related to consent. Law enforcement bodies, other government bodies and clients often make assumptions, based on stereotypes, that sex workers always consent to sex (because they may engage in sex frequently for their work) or, conversely, that sex workers can never consent to sex (because no one could rationally consent to selling sex). These assumptions lead to violation of sex workers' human rights, particularly their safety, access to justice and equal protection under the law. Criminalization of sex work often reinforces these problematic assumptions.

Decisions to sell sex can be influenced by situations of poverty and/or marginalization. Such situations do not necessarily undermine or negate a person's consent. Constrained circumstances do not eliminate an individual's ability to make decisions about their own lives, except under particular circumstances that amount to coercion where an individual faces threats, violence or abuse of authority.

Nevertheless, there may be an increased risk of exploitation for individuals making decisions in the context of poverty, displacement and/or conflict. States have obligations to protect all individuals from exploitation and the conditions that create a risk of exploitation. However, in doing so, states must also recognize and respect the agency and capacity of adults engaged in consensual sex work. States must address the conditions that give rise to exploitation, by enhancing sex workers' choices and control over their own circumstances.⁶⁸

LEAVING SEX WORK

In the same way that forms of intersectional discrimination can limit employment options for people considering selling sex, they can also curtail individuals' ability to leave sex work. Leaving sex work may be particularly challenging for women, for a number of reasons: they may have limited access to education and therefore employment opportunities; they may have caregiver responsibilities which prevent other employment opportunities; or may be denied land and property rights including as a result of marital status, divorce and inheritance laws; or because of cultural frameworks which discriminate against women. In addition, individuals who face discrimination and inequalities on the basis of their sexual orientation or gender identity, race, caste, ethnicity, Indigenous identity, migrant or other status may also face significant barriers to leaving sex work. Those who have criminal records due to their involvement in sex work may struggle to find other employment and thus may be constrained to remain in sex work.

States have obligations to address discrimination and inequalities and to provide a sufficient social safety net to

---

⁶⁸ For further analysis, see the section on 'Coercion, consent and autonomy' in the explanatory note accompanying this policy.

ensure that no person has to rely on sex work due to poverty or discrimination and that everyone can leave when and if they choose.

To ensure that individuals are in a position to leave sex work, states must:

- Provide adequate and timely access to support through, for example, state benefits, education and training and/or freely chosen alternative employment;⁶⁹
- Develop and implement support programmes, in meaningful consultation with sex workers, including those facing multiple forms of discrimination, that are responsive to the lived experiences of sex workers and respect individual agency;
- Guarantee that sex workers are not compelled to participate in coercive “rehabilitation” programmes;
- Provide targeted support and care to those who have been victims of human rights abuses and exploitation within sex work;
- Take measures to remove common barriers to alternative and supplementary forms of employment that sex workers face (such as issues relating to criminal records or employment history checks), remove any legal barriers to exit from sex work and protect former sex workers from discrimination on the basis of their previous sex work;⁷⁰
- Tackle gender inequality and discrimination against cisgender women and transgender people in the field of employment, including by reforming discriminatory laws, policies and practices that diminish their opportunities in the economy, and taking steps to end gender stereotypes, rigid gender roles and prejudice that undermine their equal participation in the economy;⁷¹ and adopt effective measures, including temporary special measures, to eliminate occupational segregation based on gender stereotypes;⁷² and
- Combat stigma and discrimination against people who are gender non-conforming that inhibit their access to education and employment opportunities or enable and reinforce violence against them by state and non-state actors, and work to dismantle gender stereotypes that lead to punishment of those who transgress gender norms.

HUMAN TRAFFICKING

Human trafficking amounts to a grave human rights abuse and states have an obligation under international human rights and international criminal law to ensure that it is recognized as a criminal offence. Amnesty International supports the criminalization of human trafficking and calls on states to guarantee effective legal protections against it. States must investigate, prosecute and bring traffickers to justice and guarantee victims access to justice and reparation, including with all necessary levels of support. Trafficking victims should not be criminalized.

The UN Trafficking Protocol defines trafficking as constituting three elements:

1. An **“action”**: that is, the recruitment, transportation, transfer, harbouring or receipt of persons;
2. A **“means”** by which that action is achieved (threat or use of force or other forms of coercion, abduction, fraud, deception, abuse of power or a position of vulnerability, and the giving or receiving of payments or benefits to achieve consent of a person having control over another person); and
3. A **“purpose”** (of the action/means): specifically, exploitation.

All three elements must be present to constitute “trafficking in persons” under the UN Trafficking Protocol. The only exception is when the victim is a child, in which case the “means” requirement is no longer an element of the crime.

---

⁶⁹ See CEDAW, Concluding Observations: Sweden, UN Doc. CEDAW/C/SWE/CO/8-9, 2016, para. 26 (recommends strengthening the assistance provided to women and girls who wish to leave prostitution, including by providing alternative income generating opportunities).

⁷⁰ For example, sex workers in licensed brothels in Tunisia who wish to leave their jobs must demonstrate their ability to earn a living through “honest” means, and obtain authorization from the police, thereby creating a barrier to exit. See Amnesty International, *Assaulted and accused: Sexual and gender-based violence in Tunisia*, (MDE 30/2814/2015), p. 44.

⁷¹ CEDAW Committee, General Recommendation 28, UN Doc. CEDAW/C/GC/28, para. 22; CEDAW Committee, Concluding Observations: Greece, UN Doc. CEDAW/C/GRC/CO/7 (26 March 2013), para. 29(b); CEDAW Committee, Concluding Observations: Turkmenistan, UN Doc. CEDAW/C/TKM/CO/3-4 (9 November 2012), para. 33(c).

⁷² CEDAW Committee, Concluding Observations: Bahamas, UN Doc. CEDAW/C/BHS/CO/1-4 (2012), para. 34(b).

Sex work (which must be between adults and consensual in order to be considered sex work) is distinct from human trafficking. The conflation of human trafficking with sex work can result in broad and over-reaching initiatives that seek to eradicate all commercial sex as a means to end trafficking. Such approaches work in practice to violate sex workers' human rights,⁷³ and in general can make sex workers and people who have been trafficked more vulnerable to violence and harm.⁷⁴ Additionally, there is a lack of evidence to suggest that such approaches are successful in addressing trafficking (in terms of preventing, identifying and protecting victims and supporting prosecution of perpetrators).⁷⁵

---

⁷³ The Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking issued by the Office of the High Commissioner for Human Rights' require that states should consider: "*Taking steps to ensure that measures adopted for the purpose of preventing and combating trafficking in persons do not have an adverse impact on the rights and dignity of persons, including those who have been trafficked*". Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking, OHCHR, 2002, p. 3.

⁷⁴ For further analysis, see the sections on 'International Standards on Trafficking in Persons', 'Trafficking in persons and its conflation with sex work', 'Methodological difficulties in human trafficking research' and 'Impact of calls for decriminalization of sex work on anti-trafficking initiatives' in the explanatory note accompanying this policy.

⁷⁵ UNAIDS Guidance Note on HIV and Sex Work, at Annex 3; UNAIDS, UNFPA, UNDP, *Sex Work and the Law in Asia and the Pacific* 3, 16, 39 (2012); A/HRC/14/20 Report of the Special Rapporteur on the Right to Health, 2010 at paras. 32, 33; see also generally Global Alliance Against Traffic in Women, *Moving Beyond 'Supply and Demand' Catchphrases: Assessing the Uses and Limitations of Demand-based Approaches in Anti-trafficking* (2011), Global Alliance Against Traffic in Women, *Collateral Damage: The Impact of Anti-Trafficking Measures on Human Rights Around the World*, 2007.